

CENTRUM PRE DETI A RODINY SEMETEŠ

RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM

Skupina pre deti závislé od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva

2018

Názov	Centrum pre deti a rodiny Semeteš
Sídlo Centra:	Semeteš 1208, 023 55 Vysoká nad Kysucou
IČO	5127 0986
Forma hospodárenia	Rozpočtová organizácia
Štatutárny orgán	riaditeľ
Kapacita	20 miest
Kontakt	041/2433021
e-mail	Riaditel.semetes@ded.gov.sk
Web stránka	www.ddsemetes.sk
Adresa miesta vykonávania opatrenia súdu	Semeteš 1208, 023 55 Vysoká nad Kysucou

Celkový počet miest v Centre pre deti a rodiny Semeteš je 20 miest.

- v dvoch skupinách,
- v priestoroch 2 bytov.

Cieľová skupina Centra, podmienky prijatia do Centra a dôvody vylučujúce vykonávanie resocializačného programu.

Cieľová skupina

je maloleté dieťa (dievčatá a chlapci) závislé od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva, ktorému predchádza poskytnutie zdravotnej starostlivosti v špecializačnom odbore detská psychiatria v ústavnom zdravotníckom zariadení v rozsahu najmenej štyroch týždňov a odporúčanie lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria.

Podmienky prijatia dieťaťa do Centra

Sú:

- podstúpenie liečby dieťaťa, ktoré je závislé od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva v ústavnom zdravotníckom zariadení v rozsahu najmenej 4 týždňov na odporúčania lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria
- odporúčanie pedopsychiatra pokračovať v starostlivosti o dieťa v zariadení s resocializačným programom
- rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia, alebo
- rozhodnutie súdu o uložení výchovného opatrenia, ktorým súd uložil pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačný program

Dôvody vylučujúce prijatie:

Sú:

1. Dieťa nie je možné prijať bez podstúpenia:
 - liečby v zdravotníckom zariadení so špecializáciou detská psychiatria v ústavnom zdravotníckom zariadení v rozsahu najmenej 4 týždňov na odporúčania lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria.

Ďalšie podmienky:

2. z dôvodu duševnej poruchy
3. z dôvodu poruchy správania zameranej na edukáciu a problémy s ňou spojené.
4. z dôvodu vážnej somatickej a/alebo psychiatrickej diagnózy, ktorá obmedzuje zapojenie sa do resocializačného programu
5. z dôvodu naplnenej kapacity centra.

Vnútorne a vonkajšie priestory, podmienky utvorené pre ubytovanie detí, priestor pre trávenie osobného voľna, osobnú hygienu, zachovanie súkromia a ich ochranu, spoločné aktivity, športové aktivity a voľnočasové aktivity

V Centre sú zriadené 2 skupiny s počtom max. 10 detí na jednej skupine. Na prízemí sa nachádza jeden byt, na poschodí sú dva byty.

Ďalšie priestory sa využívajú ako administratívne priestory ekonomicko-prevádzkový úsek, úsek starostlivosti o dieťa - pre sociálnych pracovníkov, pomocných vychovávateľov, kancelárie pre odborný tím, miestnosť pre odbornú prácu s deťmi a rodinami.

Každá skupina má spálne pre deti, obývačku, kuchyňu s jedálňou, sociálne zariadenie, úložné priestory. Spálne pre deti sú dvojlôžkové a trojlôžkové. V každej spálni sú posteľe, písacie

stolíky, stoličky a skrine(pre každé dieťa samostatne). Každé dieťa má samostatnú skriňu, kde má uložené svoje osobné veci.

Podmienky na osobnú hygienu sú zabezpečené používaním oddelených kúpeľní samostatne pre dievčatá a samostatne pre chlapcov. Sprchovacie miestnosti sú dostatočne veľké a rovnako sú zabezpečené oddeleným používaním sprch pre dievčatá a chlapcov, umožňujú dieťaťu umyť sa bez prekážok v podmienkach primeraného hygienického štandardu. Sprchy sú vybavené tečúcou teplou aj studenou vodou, rovnako sú vybavené aj samostatnými umývadlami s teplou a studenou vodou. Záchody sú taktiež oddelené pre chlapcov a dievčatá z dôvodu zachovania súkromia.

Spoločenská oddychová miestnosť umožňuje primeranú relaxáciu.

Kuchyne, v ktorých sú pripravované jedlá, sú vybavené kuchynskou linkou, kuchynským riadom, chladničkou, sporákom, elektrospotrebičmi a skriňou na potraviny. Na prízemí sa nachádza aj veľká spoločenská miestnosť s balkónom. Zboku budovy je garáž a kotolňa.

Centrum umožňuje súkromie deťom v čase osobného voľna v priestoroch zariadenia na to vyčlenených podľa vlastného výberu maloletých detí.

Okolo budovy Centra je vymedzený priestor areálu, ktorý je ako zelená plocha. Táto prepája celý areál budovy Centra.

Jej využitie:

- výuka v exteriéri
- priestor pre využitie osobného voľna detí
- časť slúži na produkciu zeleniny – zábavno-edukačný prvok pre produktívne záhony na pestovanie (prvky ergoterapie)
- využitie herných prvkov, skupinových športových aktivít.

Počet zamestnancov Centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4, ak Centrum zabezpečuje odborné činnosti podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení odborných činností inými odborníkmi

Úsek starostlivosti o deti

Odborný tím pre skupinu č. 1 a č. 2

Psychológ	2	VŠ II. Stupeň, odbor psychológia
Špeciálny pedagóg	2	VŠ II. Stupeň, odbor špeciálna pedagogika
Sociálny pedagóg	1	VŠ II. Stupeň, odbor sociálna pedagogika
Sociálny pracovník	2	VŠ II. Stupeň, odbor sociálna práca

Skupina č. 1

Sociálny pracovník	3	VŠ II. Stupeň, odbor sociálna práca
Pomocný vychovávateľ	4	1/ VŠ I. stupeň , odbor sociálna práca 3/ Stredná odborná škola

Skupina č. 2

Sociálny pracovník	3	VŠ II. Stupeň, odbor sociálna práca
Pomocný vychovávateľ	4	1/ VŠ I. stupeň, odbor sociálna práca 4/ Stredná odborná škola

Štruktúra kapacity Centra**2 skupiny pre deti závislé od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva.**

Schválený počet kapacitných miest je možné zmeniť, len so súhlasom zriaďovateľa.

Zabezpečenie odborných vyšetrení: pediater, pedopsychiater, ďalšie na základe odporúčania pediatra u iných špecialistov.

Priebeh prijatia dieťaťa na vykonávanie resocializačného programu v Centre a spôsob oznámenia dieťaťa podľa § 57 ods. 7 zákona

Dieťa do Centra sprevádza v súlade s vydaným rozhodnutím súdu:

- 1/ Pracovník orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa miestnej príslušnosti rodiny dieťaťa,
- 2/ Sociálny pracovník Centra pre deti a rodiny, pokiaľ dieťa bolo predtým umiestnené v Centre pre deti a rodiny
- 3/ rodič/zákonný zástupca dieťaťa
- 4/ osoba, ktorej bolo dieťa súdom zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti

Centrum zabezpečuje prijatie dieťaťa spôsobom primeraným veku, schopnostiam a psychickému stavu dieťaťa. Dieťa prijíma riaditeľ Centra a službukonajúci sociálny pracovník Centra, ktorý prevezme zákonnú dokumentáciu o dieťati a jeho rodine, v prípade neprítomnosti riaditeľa Centra dieťa prijíma vedúca úseku starostlivosti o dieťa a službukonajúci sociálny pracovník Centra.

Ak je to potrebné na základe úrovne psychického stavu dieťaťa z údajov uvedených v Sociálnej správe orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prijatia dieťaťa sa zúčastňuje aj psychológ Centra.

Základná dokumentácia pri prijatí dieťaťa do Centra:

- rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia, alebo
- rozhodnutie súdu o uložení výchovného opatrenia, ktorým súd uložil pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačný program
- rodný list,
- preukaz poistenca, občiansky preukaz
- sociálnu správu o dieťati,
- diagnostickú/psychologickú správu,
- prepúšťacíu správu o absolvovaní liečby dieťaťa v zdravotníckom zariadení
- vysvedčenia z ukončených ročníkov Základnej školy, Strednej školy
- rozhodnutie o prijatí na strednú školu, príp. rozhodnutie o zanechaní alebo prerušení štúdia
- ošatenie, lieky a ďalšie osobné veci dieťaťa (v súlade so zoznamom povinných a povolených vecí v zariadení).
- potvrdenie o bezinfekčnosti maloletého dieťaťa

Pri prijatí dieťaťa do Centra sa spíše:

1. Preberajúci a odovzdávajúci protokol o prijatí dieťaťa do Centra, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je
2. Spísaný záznam o osobných veciach a ošatení.

Sociálny pracovník Centra je povinný oboznámiť:

1. Dieťa po prijatí do Centra najneskôr do 2 dní s resocializačným programom Centra, preukázateľne poučí dieťa o právach a povinnostiach dieťaťa,
2. Rodiča s resocializačným programom, o právach a povinnostiach rodiča dieťaťa, alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa najneskôr do 7 dní. Oboznámenie rodičov s resocializačným programom, ich právami a povinnosťami je súčasťou dokumentácie dieťaťa. Oboznámenie je zabezpečené v osobnej korešpondencii medzi Centrom a rodičom(resocializačný program + práva +povinnosti rodiča +informačný list s prílohami+zoznam povoleného ošatenia+zoznam povolených osobných vecí v zariadení)

Na požiadanie rodiča je možné oboznámenie sa s resocializačným programom zabezpečiť v e-mailovej podobe.

O prijatí dieťaťa do Centra je písomne informovaný bezodkladne rodič/ zákonný zástupca dieťaťa, súd a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Resocializácia drogových a iných závislostí sa vykonáva spravidla najmenej 8 mesiacov. Dĺžka programu je stanovená individuálne podľa priebehu resocializačného procesu a je podmienená

individuálnym resocializačným plánom. Je prispôsobená zrelosti a schopnosti maloletého dieťaťa začleniť sa do spoločnosti. Maximálna hranica resocializácie nariadená rozhodnutím súdu je do 18. veku maloletého dieťaťa.

Spôsob zoznámenia:

Zoznámenie dieťaťa s resocializačným programom vykonáva sociálny pracovník s prihliadnutím na aktuálny stav dieťaťa a jeho schopnosť vnímať pravidlá a povinnosti, najneskôr do 2 dní od prijatia dieťaťa do Centra.

Po administratívnom prijatí dieťaťa a po oboznámení sa s aktuálnym zdravotným stavom dieťaťa sociálny pracovník bezodkladne sprevádza dieťa v priestoroch Centra a oboznamuje ho so zamestnancami skupiny a už umiestnenými deťmi.

Sociálny pracovník Centra riadeným rozhovorom a s individuálnym prístupom k dieťaťu ho bezodkladne oboznamuje s postupnosťou krokov resocializačného programu, tzn.: dieťaťu je primerane jeho rozumových schopnostiach vysvetlená postupnosť resocializačného programu počas doby uloženia neodkladného/výchovného opatrenia :

- Režim dňa počas týždňa, rovnako počas víkendu
- Fázy resocializačného programu(obsah fáz, dĺžka trvania, kritéria postupu do jednotlivých fáz).
- Práva a povinnosti dieťaťa
- Vnútorný poriadok
- Prevádzkový poriadok
- Zoznam povolených osobných vecí
- Zoznam povolenej drogérie
- Zoznam povoleného ošatenia

Fázy resocializačného programu

Resocializačný program je rozdelený **do 4 fáz**. Kvalitná realizácia uvedených fáz si vyžaduje uplatnenie individuálneho prístupu k dieťaťu. Je povinnosťou zariadenia pre každé dieťa vypracovať individuálny resocializačný plán, ktorý je v súlade s nasledujúcimi zovšeobecnenými fázami resocializačného programu.

1. Fáza: Adaptačno - motivačná 2-5 mesiacov

Prvé 2 týždne je „Aklimatizácia“ - Získavanie dôvery dieťaťa

Maloleté dieťa sa oboznamuje s pravidlami, fázami a celkovým chodom zariadenia, základnými návykmi fungovania v komunite. Maloleté dieťa v tom období nie je za porušenie pravidiel sankcionované, nemá nárok na žiadne výhody vyplývajúce

s resocializačného programu. Novoprijaté maloleté dieťa má prideleného iného klienta z vyššej fázy(minimálne II. Fáza), ktorý dieťa sprevádza, je hodnotený za jeho úspešné začlenenie sa do komunity a rešpektovanie resocializačného programu.

Je zameraná na vstup dieťaťa do Centra s pochopením jeho fungovania, zásad, ich porozumeniu a adaptácii. Zasahovanie do pravidiel komunity je v tejto fáze najmenšie, dieťa sa však zúčastňuje všetkých aktivít. Procesu vnútornej motivácie, prijať režim a zásady resocializácie napomáha väčšia miera individuálneho sociálneho poradenstva, podpora zo strany sociálneho pracovníka a odborného tímu. Na konci I. fázy sa vyhodnotia kritéria postupu/nepostupu do ďalšej fázy za účasti dieťaťa a následne sa rozhodne o postupe/nepostupe do ďalšej fázy, o jeho postupe sa vyjadrujú sociálny pracovník + odborný tím.(dieťa nemá rozhodovacie právo).

2. Fáza: Nápravno – výchovná: 2-5 mesiacov

V tejto fáze má dieťa priestor zorientovať sa v sebe, porozumieť dôvodom, pre ktoré začal užívať návykové látky, porozumieť aké vzťahy v sociálnom svete si vytváral, čo formovalo jeho hodnoty, postoje a názory na život a kto ďalší ovplyvňoval jeho rozhodnutia. V tejto fáze dieťa, môže popísať svoj vzťah k rodine a blízkym ľuďom a na akom základe si ho vytváral. Uzatvára minulé obdobie tak, aby ho nevyriešené problémy a nejasnosti z minulosti neovplyvňovali v jeho sústredení sa na resocializačný proces. V tejto fáze udržiava s rodinou písomný, osobný kontakt.

3. Fáza : sociálno – rehabilitačná: 2-5 mesiacov

Táto fáza je zameraná na zvyšovanie schopností sebaregulácie dieťaťa, prebudovávanie a upevňovanie spoločensky žiadúcich foriem správania sa, morálnych a etických noriem, žiadúcich kontaktov so sociálnym svetom, ktoré ho naplňujú zmysluplnosťou, na zvyšovanie sociálnych kompetencií. Dieťa dostáva výhodu priepustky – 2 hod., 4 hod., overuje si naučené nové vzorce správania sa v širšom sociálnom prostredí. Môže štúdiom ukončiť povinnú školskú dochádzku, alebo zúčastňovať sa brigády.

Zameriava sa na celkovú fyzickú a psychickú obnovu jednotlivca vedúcu k schopnosti postupného osamostatňovania sa, života mimo Centra, hľadanie zamestnania alebo intenzívnej prípravy na pokračovanie v štúdiu. Dieťa odchádza na dlhodobejšie priepustky, kde si overuje svoje schopnosti sebarealizácie, plnej zodpovednosti za seba a schopnosť adaptovať sa na rodinné vzorce vzťahového konania bez narušenej vnútornej integrity a fixovaných nových spôsobov kontaktovania sa v sociálnom svete. Identifikuje problémové oblasti, ktoré môžu po odchode z Centra ohroziť jeho život v abstinencii a prežívania zmysluplnosti nového spôsobu

myslenia a právania sa.

4. Fáza: Reintegračná 2-5 mesiacov

Dieťa môže tráviť viac času mimo Centra, vytvára si podmienky na pracovné uplatnenie, vzdelanie, bývanie, úpravu rodinných vzťahov, hľadá si formy zmysluplného trávenia voľného času, upevňuje si pozitívne návyky v prirodzenom prostredí. Posledná fáza je zameraná na nájdenie si zamestnania, alebo nástupom na denné štúdium, resp. kombináciou externého štúdia a zamestnania, plní si povinnosti všetkých fáz, pomáha sa starať o mladšie deti, zasahuje do života komunity, pomáha zamestnancom Centra pri riadení komunity, dva týždne pred odchodom absolvuje skupinu s komunitou, na ktorej budú zamestnanci a komunita hodnotiť jeho schopnosti opustiť komunitu.

Pravidlá pri postupe do vyššej fázy

Centrum pre deti a rodiny Semeteš (ďalej len „Centrum“) v súlade s resocializačným programom hodnotí kritéria postupu/nepostupu do vyššej fázy, tieto kritéria vyhodnocuje regulárnym spôsobom aktuálne na vlastnú žiadosť dieťaťa, alebo na návrh sociálneho pracovníka. V priebehu jednotlivých fáz (2,3,4,5 mesiacov) sa hodnotia kritéria postupu/nepostupu do ďalšej fázy za účasti dieťaťa a následne sa rozhodne o postupe/nepostupe do ďalšej fázy.(dieťa nemá rozhodovacie právo).

Na hodnotení dieťaťa o postupe do vyššej fázy sa podieľajú: sociálny pracovník + odborný tím
K „Hodnoteniu dieťaťa o postupe do vyššej fázy“ budú predložené podporné materiály k hodnoteniu:

Psychológ: - psychologická správa v súlade s Kritériami o postupe

Špeciálny pedagóg: -špeciálno-pedagogická správa v súlade s Kritériami o postupe

Sociálny pedagóg: -sociálno-pedagogická správa v súlade s Kritériami o postupe

Sociálny pracovník: - Návrh na postup do vyššej fázy + správa sociálneho pracovníka

Dieťa: -Vlastná žiadosť – hodnotenie + očakávania od ďalšej fázy

Kritéria postupu z 1 do 2 fázy:

- Dieťa si plní svoje povinnosti vyplývajúce z denného režimu
- Dieťa rešpektuje pravidlá abstinencie v prostredí sociálnej komunity.
- Dieťa rešpektuje členov komunity a riadi sa zásadami slušného správania/nie vulgarizmy, nie feťácke reči, nie arogantné s a agresívne správanie.

Kritéria postupu z 2 do 3 fázy:

- Dieťa si plní svoje povinnosti vyplývajúce z denného režimu, samostatne bez nutnosti upozornenia personálu
- Dieťa rešpektuje pravidlá abstinencie v prostredí sociálnej komunity.
- Dieťa rešpektuje členov komunity a riadi sa zásadami slušného správania(nie vulgarizmy, nie feťácke reči, nie arogantné s a agresívne správanie.
- Dieťa vyjadruje svoje emócie, prejavuje názory, vie si vypýtať podporu od skupiny, komunity.

Úroveň pracovných zručností a návykov, sebaobslužné zručností

Dieťa ak je motivované k zmene, predkladá vlastnú žiadosť - hodnotenie a očakávanie od 3. fázy, na prestup sa pripravuje so sociálnym pracovníkom a odborným tímom,(komunita nemá rozhodovacie právo).

Kritéria postupu z 3 do 4 fázy:

- Dieťa si plní svoje povinnosti vyplývajúce z denného režimu, samostatne bez nutnosti upozornenia personálu
- Dieťa rešpektuje pravidlá abstinencie v prostredí sociálnej komunity.
- Dieťa rešpektuje členov komunity a riadi sa zásadami slušného správania(nie vulgarizmy, nie feťácke reči, nie arogantné s a agresívne správanie.
- Dieťa vyjadruje svoje emócie, prejavuje názory, vie si vypýtať podporu od skupiny, komunity.
- Dieťa aktívne poskytuje podporu mladším členom komunity, aktívne sa zapája do chodu zariadenia, je nápomocný personálu pri riešení problémov spojených s chodom komunity
- Dieťa osvojené vzorce správania využíva aj mimo komunitu
- Dieťa sa pripravuje na proces osamostatnenia sa

Úroveň pracovných zručností a návykov

Dieťa je motivované k ďalšej zmene, predkladá vlastnú žiadosť- hodnotenie a očakávanie od 4. fázy, na prestup sa pripravuje so psychológom- garantom, o prestupe rozhoduje celá komunita. pracovných zručností a návykov

Na základe hodnotenia bude spracovaný písomný záver o postupe alebo nepostupe dieťaťa do vyššej fázy. V prípade, že dieťa vyjadrí námietku o nepostupe do vyššej fázy bude osobne prizvané na vysvetlenie nesplnených kritérií potrebných na postup do vyššej fázy.

**Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou, pre ktoré sa Centrum vykonáva
Resocializačný program podľa jednotlivých fáz resocializačného programu a kritéria
prechodu medzi jednotlivými fázami resocializačného programu**

Dieťa zverené do dočasnej starostlivosti Centra prechádza fázami resocializačného programu, pri ktorých odborný tím berie na zreteľ individuálne potreby dieťaťa, osobnostné charakteristiky, schopnosti, zručnosti a stupeň motivácie dieťaťa. Postupy práce sa optimálne volia podľa individuálnych rozdielov medzi maloletými deťmi.

Vzhľadom ku komplexnej povahe problémov spojených so závislým užívaním návykových látok ponúka resocializácia drogovu závislých detí formou psychologickej starostlivosti ucelené spektrum aktivít, ktorými sa im snažia pomôcť ich problémy identifikovať, porozumieť ich príčinám a krok za krokom ich riešiť. Psychológovia vo všetkých aktivitách pôsobia ako sprievodcovia detí (každé dieťa má určeného jedného kľúčového psychológa- garanta). Plnenie jednotlivých krokov je podmienkou postupu do jednotlivých fáz resocializačného procesu.

Základné prvky skupinovej komunity podľa zameraní psychologickej starostlivosti

Zameranie starostlivosti	Odpovedajúce prvky skupinovej komunity
Na správanie	Štruktúra, pravidlá, sankcie, hierarchie, spätná väzba, motivačný rozhovor, konfrontácia *
Na vývin osobnosti	Psychologické poradenstvo, Skupinová poradenstvo, Individuálna psychologická konzultácia, Rodinné poradenstvo
Na vzdelanie	Socio-edukačné skupiny
Na sociálne zručnosti	Sociálno-psychologický výcvik

*Platformou pre udržiavanie štruktúry a pravidiel sú každodenné komunity, na ktorých sa zúčastňuje službukonajúci zamestnanec, alebo odborný pracovník. Každodennou aktivitou s psychologickým presahom je aj písanie denníka (denník číta dieťaťu sociálny pracovník a odborný zamestnanec – špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg, psychológ. Dieťa si samo určí po dvoch týždňoch od prijatia do zariadenia 2 zamestnancov, ktorý môžu čítať denník maloletého dieťaťa, s ktorými má najbližší vzťah)

Prvá fáza adaptačno-motivačná 2-5mesiacov

Metódy práce v 1.fáze v prvých dvoch týždňoch sa zameriavajú na:

- screening – aktuálny stav dieťaťa, základné informácie o dieťati a rodine
- stabilizácia, zníženie stresu pri aklimatizácii dieťaťa v zariadení
- sprevádzanie (počiatočná podpora, zoznámenie sa s komunitou, procesom resocializácie)
- budovanie dôverného vzťahu a pocit dôvery, istoty ako základ pre ďalšiu spoluprácu

Psychologické metódy:

- Pozorovanie
- Anamnéza
- Vstupný rozhovor
- Psychologické poradenstvo

Po 2 adaptačných týždňoch sa dieťa zapája do režimu naplno, psychológ zostaví *Plán psychologickej starostlivosti*.

Metódy práce v 1. fáze po prvých dvoch týždňoch sa zameriavajú na:

- zapojenie dieťaťa do skupinovej komunity,
- uvoľnenie od vonkajších podnetov tlakov, „tu a teraz“, sústredenie na život v komunite
- učenie sa ako pracovať na skupine, na komunite, ako využívať podporu od druhých
- získanie detailnej rodinnej anamnézy a histórie dieťaťa
- posilnenie motivácie k abstinencii a zvládaniu situácií bez drogy

Psychologické metódy využiteľné v prvej fáze:

- Psychodiagnostika
- Psychologické poradenstvo
- Individuálna psychologická konzultácia
- Sociálno-psychologický výcvik

Kritéria postupu z I. do II. fázy:

Dieťa si plní svoje povinnosti vyplývajúce z denného režimu

Dieťa rešpektuje pravidlá abstinencie v prostredí sociálnej komunity.

Dieťa rešpektuje členov komunity a riadi sa zásadami slušného správania(nie vulgarizmy, nie feťácke reči, nie arogantné a agresívne správanie).

Druhá fáza nápravno-výchovná – 2-5mesiacov

Metódy práce v 2. fáze sa zameriavajú na:

- Práca so zmenou
- Práca s rodinou, práca na úprave vzťahov
- Zlepšenie správania, osvojenie nových vzorcov správania
- Zvyšovanie úrovne náhľadu na problém so závislosťou
- Psychologický rast a rozvoj zrelosti, realistického pohľadu na vlastné schopnosti a perspektívy

Psychologické metódy využiteľné v druhej fáze:

- Psychologické poradenstvo
- Rodinné poradenstvo
- Individuálna a skupinová psychologická konzultácia
- Sociálno-psychologický výcvik

Kritéria postupu z II. Do III. fázy:

- Dieťa si plní svoje povinnosti vyplývajúce z denného režimu, samostatne bez nutnosti upozornenia personálu
- Dieťa rešpektuje pravidlá abstinencie v prostredí sociálnej komunity.
- Dieťa rešpektuje členov komunity a riadi sa zásadami slušného správania(nie vulgarizmy, nie feťácke reči, nie arogantné s a agresívne správanie.
- Dieťa vyjadruje svoje emócie, prejavuje názory, vie si vypýtať podporu od skupiny, komunity.

Tretia fáza sociálno-rehabilitačná 2-5mesiacov

Metódy práce v tretej fáze sa zameriavajú na:

- Osvojenie pracovných zručností a návykov
- Sociálne vzťahy – úprava stávajúcich a rozvoj nových vzťahov
- Fixovanie nových vzorcov správania
- Autonómne fungovanie v rámci sociálnej komunity

Psychologické metódy využiteľné v tretej fáze:

- Psychologické poradenstvo
- Rodinné poradenstvo
- Individuálna a skupinová psychologická konzultácia
- Sociálno-psychologický výcvik

Kritéria postupu z III. Do IV. fázy:

- Dieťa si plní svoje povinnosti vyplývajúce z denného režimu, samostatne bez nutnosti upozornenia personálu
- Dieťa rešpektuje pravidlá abstinencie v prostredí sociálnej komunity.
- Dieťa rešpektuje členov komunity a riadi sa zásadami slušného správania(nie vulgarizmy, nie feťácke reči, nie arogantné s a agresívne správanie.
- Dieťa vyjadruje svoje emócie, prejavuje názory, vie si vypýtať podporu od skupiny, komunity.
- Dieťa aktívne poskytuje podporu mladším členom komunity, aktívne sa zapája do chodu zariadenia, je nápomocný personálu pri riešení problémov spojených s chodom komunity
- Dieťa osvojené vzorce správania využíva aj mimo komunitu
- Dieťa sa pripravuje na proces osamostatnenia sa

Štvrtá fáza – reintegračná 2-5 mesiacov

Metódy práce v tretej fáze sa zameriavajú na:

- Príprava prechodu z chráneného prostredia komunity do podmienok bežného života
- Príprava dieťaťa na návrat do domáceho prostredia, ak je sanácia vzťahov možná, alebo podpora osamostatňovania sa od rodiny
- Odpútanie sa od komunity
- Prevencia relapsu
- Posilnenie abstinencie mimo zariadenia (mala by nadväzovať dlhodobá postresocializačná starostlivosť)

Psychologické metódy využiteľné v štvrtej fáze:

- Psychologické poradenstvo
- Rodinné poradenstvo
- Individuálna a skupinová psychologická konzultácia
- Sociálno-psychologický výcvik

Kritériá na ukončenie programu

- Dieťa si organizuje svoj vlastný denný režim v súlade s resocializačným programom
- Dieťa dokáže samostatne a reálne vyhodnotiť svoj postoj k návykovým látkam, dokáže si uvedomiť riziká a svojim postoj potvrdzuje správnosť vlastného rozhodovania v súlade s resocializačným procesom
- Dieťa sa spolupodieľa na šírení myšlienky v komunite aj mimo komunity „BEZ DROGY“ a rešpektuje pravidlá abstinencie v prostredí komunity aj mimo nej.

- Dieťa rešpektuje členov komunity a riadi sa zásadami slušného správania(nie vulgarizmy, nie feťácke reči, nie arogantné s a agresívne správanie.
- Dieťa vyjadruje svoje emócie, prejavuje názory, vie si vypýtať podporu od skupiny, komunity.
- Dieťa aktívne poskytuje podporu mladším členom komunity, aktívne sa zapája do chodu zariadenia, je nápomocný personálu pri riešení problémov spojených s chodom komunity
- Dieťa osvojené vzorce správania využíva aj mimo komunitu
- Dieťa sa v priebehu štvrtej fázy postupne zaraďuje do svojho prirodzeného sociálneho prostredia.
- Dieťa na základe prípravy osamostatnenia sa realizuje naplánované kroky osamostatnenia sa.

Opis odborných metód práce s dieťaťom

Psychológ

Anamnéza – získanie a kategorizácia relevantných údajov z minulosti: rodinne anamnestické údaje, raný vývin, scholarita, somatické zdravie, emocionálny vývin, vývin postoja k hodnotám, vývin sociálnych vzťahov, návyky, záujmy, výchovné ťažkosti, poruchy správania, vývin abnormných rysov, pracovný vývin, eroticko-sexuálny vývin.

Individuálna psychologická práca –práca s deficitom dieťaťa, alebo konfliktom, vedie k získaniu náhľadu na problém, rekapitulácii života, znovu prežívanie emócií k sebe samému a významným osobám z detstva. Spracovanie traumatických situácií, ktoré mohli viesť k rozvoji závislosti.

Pozorovanie – zámerné a plánovité vnímanie, ktoré je zamerané na určitý cieľ, pozorovanie dieťaťa v priebehu vyšetrenia, aktivity, rozhovoru, v interakcii. Pozoruje sa vzhľad, mimika, pantomimiku, gestika, reč, prejavy emócií, sociálne správanie, vzťah k objektom, úlohám, vzťah k sebe.

Psychoadiagnostika – vyšetrenie prostredníctvom štandardizovaných psychologických metód a postupov – testy inteligencie a kognitívnych schopností, kresebné metódy, projektívne metódy, dotazníky, testy osobnosti.

Psychologické poradenstvo – cieľom je dlhodobá individuálna podpora a vedenie pri riešení aktuálnych problémových intrapsychických a interpersonálnych ťažkostí, ktoré vznikli v súvislosti s užívaním návykových látok. Konkrétne problémy dieťaťa, ktoré vystanú počas stretnutí sa stávajú obsahom kontraktovania.

Kontraktovanie – spoločná dohoda medzi psychológom (garantom) a dieťaťom, v ktorej sú stanovené oblasti, ciele spolupráce a podmienky, za ktorých bude poradenský proces prebiehať. Ciele sa stanovujú spoločne s klientom podľa pravidiel SMART. Formovanie dohody má často

dynamický charakter, ak dieťa nemá jasne formulované ciele, je úlohou psychológa pomenovávať charakter dohody a s dieťaťom pracovať na rozvíjaní a vyjasňovaní cieľov. Stanovené ciele sú pravidelne vyhodnocované a ich priebežné napĺňanie je kritériom postupu dieťaťa do ďalších fáz resocializačného procesu.

Poradenské intervencie - ciele dieťaťa sa dosahujú na základe potrieb dieťaťa a podľa zameraní psychológa (psychoanalyticky orientované poradenstvo – závislostné správanie ako dôsledok nevedomých motívov a konfliktov, kognitívne behaviorálny prístup – závislostné správanie ako naučené správanie v určitých situáciách, motivácia – pripravenosť k zmene problematického správania). Psychológ v rámci psychologického poradenstva využíva techniky, v ktorých je vyškolený na základe aktuálnych potrieb dieťaťa, jeho cieľov ako aj výchovných plánov a plánov individuálneho rozvoja osobnosti napr. :

Nácvik stratégií - ako sa vyhýbať rizikovým situáciám napr. nuda, kamaráti v partii - odmietnutie ponúkanej návykovej látky, ako zvládať nebezpečné emócie napr. hnev, nuda, smútok, nácvik alternatívneho správania, práca s desenzitizáciou prostredníctvom imaginácie – spojenie návykovej látky s nepríjemnými zážitkami vo fantázii, zvládanie cravingu.

Motivačný rozhovor - poradenský prístup zameraný na pomoc dieťaťu riešiť jeho ambivalenciu a podporiť vnútornú motiváciu k zmene správania. Psychológ zisťuje konkrétnu fázu motivácie, posilňuje pozitívnu motiváciu, silné stránky dieťaťa a ďalej ich rozvíja.

Relaxácia – telesné ako aj duševné pasívne uvoľnenie, slúži k zmierneniu napätia, úzkosti. Využíva sa relaxačná hudba, meditácia, práca s dychom, upokojujúce imaginácie.

Autogenný tréning – slúži k odstránení príznakov napätia a nepokoja, nacvičuje sa pravidelne, umožňuje autosugestívne ovplyvnenie niektorých telesných funkcií a môže pomôcť pri odstraňovaní nevhodných návykov.

Pracovné listy – vopred pripravené úlohy na rozvoj kognitívnych, emočných, sociálnych schopností, zlepšenia sebapoznania

Prvky arteterapie a ergoterapie – využitie prvkov výtvarných a pracovných postupov pri práci s konkrétnym problémom dieťaťa, vhodné už v úvodných fázach, keď je dieťa v odpore, mlčí.

Terapeutické karty – špeciálne pomôcky, ktoré majú projektívny charakter, obrázky slúžia ako podnety k rozprávaniu o hodnotách, potrebách, želaniach, vlastnostiach či aktuálnych stavoch. Vhodné pri povzbudení, otvorení a prehĺbení komunikácie.

Psychológ - garant individuálne sprevádza dieťa celou dobou jeho pobytu. Podporuje ho v tom, aby materiál z individuálnych sedení prinášal do skupinovej komunity, a tak mu pomáha v zapojení sa do komunity a do resocializačného programu. Psychológ tiež poskytuje zhrnutie informácií z individuálnych psychologických sedení v podobe odporúčaní pre ostatný odborný tím a sociálnych pracovníkov

Psychológ – garant pripravuje dieťa na prechod do ďalšej fázy resocializačného procesu.

Socio-edukačná skupina – informácie o závislostiach, duševnom zdraví a zdravom životnom štýle a súvisiacich témach napr. medziľudské vzťahy, voľnočasové aktivity, špecifických zručností potrebných pre osobný rozvoj: asertívny tréning, zvládanie emócií, komunikačné zručnosti, načúvanie druhým, riešenie konfliktov, nácviky odmietnutie návykovej látky, skúšanie a nácvik nového správania, získanie nových informácií a sociálnych zručností, prevencia relapsu.

Rodinné poradenstvo – rodina hrá významnú rolu vo vývine a udržovaní závislého správania, je významná pri podpore v resocializačnom procese aj po ňom, trpí závislosťou dieťaťa. Psychológ pracuje s rodinou dieťaťa individuálne aj skupinovo. Charakter individuálneho poradenstva s rodinou poradenstva je informačný, socio-edukačný, motivačný, podporný, prípadne sleduje určitý poradenský cieľ, ktorý sa s rodinou na kontraktuje napr. úprava vzťahov v rodine, nastolenie nových pravidiel. Skupinové stretnutia s blízkymi - rodinné stretnutia umožňujú medzigeneračné konfrontácie, zvyšovanie motivácie, spolunáležitost'.

Skupinová komunita – využíva skupinovú dynamiku, podporu a pozitívny tlak členov skupiny, efektívnu konfrontáciu, korektívnu emočnú skúsenosť. Spôsob, akým skupina pracuje sa môže líšiť podľa zamerania psychológa, ciele skupiny sa nastavujú, podľa aktuálnej potreby, ktorú si skupina stanovila. Psychoanalyticky orientovaná skupinová komunita vedie k zlepšeniu náhľadu na problém a k zlepšeniu schopnosti realizácie dôležitých zmien životného štýlu dieťaťa.

Vstupný rozhovor – psychologická intervencia pri prijatí dieťaťa, základnú štruktúru tvorí prvotné posúdenie rozsahu a charakteru ťažkostí dieťaťa, explorácia prežívania dieťaťa a motivácie oboznámenie dieťaťa s procesom resocializácie. V rámci vstupného rozhovoru sú psychologické intervencie poskytnuté s dôrazom na podporu a stabilizáciu dieťaťa. Cieľom je aj nadviazanie optimálneho vzťahu s dieťaťom a vytvorenie bezpečného priestoru pre ďalšiu spoluprácu → Psychologické poradenstvo.

Pedagogické metódy:

1. motivačné
2. expozičné
3. fixačné
4. diagnostické a klasifikačné

I. Motivačné metódy: Správna motivácia je základom aktívnej činnosti dieťaťa vo vzdelávacom procese. Využitie motivačných metód:

A. Vstupné motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia

B. Priebežné motivačné metódy:

- motivačná výzva, aktualizácia obsahu, pochvala, povzbudenie a kritika

2. Expozičné metódy: podľa toho, ako pedagóg vytvára u dieťaťa nové vedomosti, spôsobilosti, zručnosti a návyky, využívajú sa metódy:

A. Metódy priameho prenosu poznatkov:

- Monologické slovné metódy: rozprávanie, opis , vysvetľovanie
- Dialogické slovné metódy: rozhovor, beseda , dramatizácia

B. Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov:

- demonštrácia , pozorovanie , manipulácia s predmetmi , hra ako metóda

C. Metódy samostatnej a autodidaktickej práce:

- samostatná práca s knihou , samostatné štúdium rôznej literatúry, samostatná práca s využitím rôznej techniky

D. Metódy mimovoľného učenia

- pedagóg je pre dieťa vzorom, pôsobiacim na všetku jeho činnosť.

3. Fixačné metódy

Opakovanie, a precvičovanie je neoddeliteľnou súčasťou vzdelávacieho procesu.

Fixačné metódy slúžia na to, aby sme proces zabúdania spomalili a naopak, posilnili proces zapamätávania.

A. Metódy opakovanie a precvičovania vedomostí a zručností:

- ústne opakovanie žiakom ,metóda otázok a odpovedí ,písomné opakovanie , opakovací rozhovor
- opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry , domáca úloha

B. Metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností (motorický tréning)

- pohybových a
- umeleckých zručností.

Motorickým tréningom sa sleduje to, aby si dieťa osvojilo komplex pohybov v úzkej spojitosti s vedomosťami.

4. Diagnostické a klasifikačné metódy

Klasické metódy

- ústne skúšanie , písomné skúšanie , praktické skúšanie - didaktické testy

Špeciálny pedagóg

Metódy sú zamerané na aktivity, ktorých spoločným znakom je odstránenie znevýhodnenia alebo dosiahnutie aspoň čiastočnej eliminácie negatívnych aspektov dieťaťa závislého od návykovej látky. Alternatívne špeciálne spôsoby uspokojovania edukačných potrieb rozvoja znevýhodneného jedinca, v konečnom dôsledku zameraných na jeho socializáciu.

Metódy objasňovania, presvedčovania, príkladovania, cvičenia, pochvál, inovácie (obnovovania), fixácie, zakotvenia (upevňovania), odmeňovania.

Reedukácia – postupy a metódy, ktorými sa zlepšuje a zdokonaľuje výkonnosť poškodenej alebo narušenej funkcie vzdelávania.

- Korekcia
- Stimulácia
- Profesionálna orientácia
- Profesionálna príprava
- Podporné zamestnanie
- Sociálna rehabilitácia
- Spoločenská, morálna, osvetová rehabilitácia

Kompenzačné mechanizmy – súhrn postupov zameraných na aktivizáciu činností a postojov, aby sa vyrovnal výkon funkcie a orgánu narušeného hendikepom. Taktiež súhrn postupov na zlepšenie a zdokonalenie iných funkcií a orgánov, než tie, ktoré sú poškodené, prípadne nefunkčné.

Motivácia - je zameraná na uspokojovanie potrieb. Predstavujú hybnú silu, ktorá vedie k zmenám v organizme, v psychike, v sociálnych vzťahoch a postojoch.

Štandardný denný režim s odchýlkami vo vzťahu k fázam resocializačného programu, opis zapájania dieťaťa do zabezpečovania chodu Centra v jednotlivých fázach resocializačného programu

Denný režim *Pondelok – piatok*

06:15 – 06:20 Budiček - presun na autogénny tréning

06:20 – 06:35 Autogénny tréning

06:35 – 06:45 Rozcvička

- Ranná rozcvička

6:45 – 07:10

- Ranná hygiena (ústna hygiena, umytie tváre, rúk, česanie, celková estetická úprava zovňajška, upratanie kúpeľne)
- Obliekanie
- Úprava lôžka, izby

07:10 – 07:25 Raňajky

- Príprava raňajok podľa rozdelenia služieb
- Čistota jedálne a kuchyne podľa rozdelenia služieb

07:25 – 07:30 Lieky

07:30 – 08:30 Ranná komunita

08:30 – 10:30 Individuálna a skupinová práca , sociálne poradenstvo - odborný tím(psychológ, špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg), **sociálny pracovník na základe skupinovej potreby klientov**

- Skupinová a individuálna edukačná činnosť (štúdium)
- Psychologické poradenstvo (individuálne / skupinové) psychodiagnostika
- Sociálno-psychologický výcvik

10:30 – 10:45 Desiata

- Príprava desiaty podľa rozdelenia služieb
- Čistota jedálne a kuchyne podľa rozdelenia služieb

10:45 – 11:45 Individuálna a skupinová práca , sociálne poradenstvo - odborný tím, sociálny pracovník na základe individuálnych potrieb klienta (psychológ, špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg)

- sociálne poradenstvo
- preventívne aktivity, tvorivé dielne, rozvoj pracovných zručností s využitím prvkov arte a ergoterapie,
- rozvoj sociálnych zručností

11:45 – 12:55 Obed

- Príprava obeda podľa rozpisu služieb
- Čistenie jedálne a kuchyne podľa rozpisu služieb

12:55 – 13:00 lieky

13:00 – 13:15 Autogénny tréning

13:15 - 13:30 Káva, čaj – čas pre seba

13:30 - 15:00 Aktivity na edukáciu

- Opakovanie si učiva,
- príprava na komisionálne skúšky,
- príprava na ďalší deň
- Aktivity zamerané na rozvoj pamäte, logického myslenia, pozornosti

15:00 – 16:00 Realizácia individuálnych, skupinových činností

- Činnosť s prvkami Arteterapie
- Činnosť s prvkami Ergoterapie
- Záujmová činnosť (športová, turistická, kultúrna, spoločensko – vedná, estetická)
- Činnosti na podporu vzťahov v skupine
- Činnosti zamerané na rozvoj sociálnych zručností
- Práce v záhradke

16:00 – 16:15 Olovrant

- Príprava olovrantu podľa rozpisu služieb
- Čistenie jedálne a kuchyne podľa rozpisu služieb

16:15 – 17:00 Domáce práce

- Udržiavanie poriadku v spoločných priestoroch, na skupine, na izbe, v skrini
- Udržiavanie čistoty ošatenia, pranie, žehlenie, skladanie, pošívanie poškodenej bielizne, podľa prevádzkového poriadku

17:00 – 18:30 Komunita

18:30 – 18:50 Sledovanie TV správ

18:50 – 19:20 Večera

- Príprava večere podľa rozpisu služieb

19:20 – 19:30 Lieky

19:30 – 19:45 Denník

19:45 – 21:15 Osobné voľno, II. večera

- Pozeranie televízie

- Spoločenské hry
- Korešpondencia, telefonáty v súlade s aktuálnou fázou resocializačného programu
- 21:15 – 22:00 Príprava na spánok**
 - Večerná hygiena – sprchovanie
 - Kľudový režim
- 22:00 Nočný kľud**

Je obmedzené zdržiavanie sa na izbách v čase:

od 07:30 hod. do 19:30 hod.

19:45 hod. do 22:00 hod.

Víkendový režim *Sobota, nedeľa*

8:00 – 08:30 Budíček, osobná hygiena, rozcvička

- Ranná hygiena (ústna hygiena, umytie tváre, rúk, česanie, celková estetická úprava zovňajška, upratanie kúpeľne)
- Obliekanie
- Úprava lôžka, izby, skrine
- Ranná rozcvička

08:30 – 09:00 Raňajky

- Príprava raňajok podľa rozdelenia služieb
- Čistota jedálne a kuchyne podľa rozdelenia služieb

09:00 – 09:30 Ranná komunita - osobitne spracovaný program

09:30 – 11:30 Hospodársky a sanitačný deň

- Udržiavanie poriadku v spoločných priestoroch, na skupine, na izbe, v skrini
- Udržiavanie čistoty ošatenia pranie, žehlenie, skladanie, pošívanie poškodenej bielizne
- Spoločná a dôsledná prehliadka priestorov na ošatenie, úložných a lôžkových priestorov (pomocný vychovávateľ + dieťa)
- Prezliekanie posteľnej bielizne, umývanie okien, dverí, starostlivosť podľa prevádzkového poriadku

11:30 – 13:00 Obed

- Príprava obeda podľa rozpisu služieb
- Čistenie jedálne a kuchyne podľa rozpisu služieb

13:00 – 16:00 Organizované voľnočasové aktivity

- Športovo – rekreačná
- Spoločensko – vedná
- Estetická
- Kultúrna

16:00 – 16:30 Olovrant

- Príprava olovrantu podľa rozpisu služieb
- Čistenie jedálne a kuchyne podľa rozpisu služieb

16:30 – 17:30 Osobné voľno

- Sledovanie TV správ
- Spoločenské hry

- Korešpondencia, telefonáty v súlade s aktuálnou fázou resocializačného programu

17:30 – 18:30 Večerná komunita

18:30 – 19:00 Večera

- Príprava večere podľa rozpisu služieb
- Čistenie jedálne a kuchyne podľa rozpisu služieb

19:00 – 19:30 Denník

19:30 – 21:00 Osobné voľno

- Pozeranie televízie
- Spoločenské hry
- Korešpondencia, telefonáty v súlade s aktuálnou fázou resocializačného programu

21:00 – 23:00 Príprava na spánok

- Upratanie spoločenskej miestnosti
- Večerná hygiena – sprchovanie
- Príprava lôžka k spánku , kľudový režim

23:00 Nočný kľud

Je obmedzené zdržiavanie sa na izbách v čase:

od 08:30 hod. do 18:45 hod.

od 19:30 hod. do 21:00 hod. (s výnimkou udržiavania čistoty izieb)

Uvedené časy môžu podliehať zmenám vzhľadom na realizované aktivity a činnosti mimo denného režimu organizovaných Centrom.

Opis zapojenia sa dieťaťa do chodu skupiny v každej fáze resocializačného programu:

V spolupráci s Pomocným vychovávateľom s EA sa podieľajú deti na zabezpečovaní:

- prípravy stravy (príprava jedálneho lístka, zabezpečenie nákupu potravín a príprava samotného jedla – raňajky, desiata, obed olovrant, večera), stolovania, umývanie kuchynského riadu,
- pri údržbe čistoty vnútorného prostredia Centra (upratanie izby, kuchyne, sociálnych zariadení a spoločných priestorov skupiny),
- starostlivosť a údržba záhradky, domácich zvierat, zelene
- pri údržbe a ošetrovaní vlastného ošatenia (pranie, žehlenie),

Týmto pracovnými činnosťami si získavajú a upevňujú pracovné zručnosti a finančnú gramotnosť.

Podľa vlastnej úrovne uvedomenia sa sú povinní spolupodieľať sa:

- pri úprave a údržbe vonkajšieho prostredia budovy Centra (letná údržba – kosenie, hrabanie trávnik, záhradkárské práce, starostlivosť o domáce zvieratá, rovnako zimnej údržby – odpratávanie snehu).

Tvorba, vyhodnocovanie a základná štruktúra individuálneho resocializačného plánu

Centrum pripraví individuálny resocializačný plán s dieťaťom a orgánom sociálnom právnej ochrany detí a sociálnej kurately, a ak je to možné, aj s rodičom dieťaťa, alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a preukázateľne oboznámi dieťa, rodiča alebo osobu, ktorá sa o dieťaťa osobne stará, s *individuálnym resocializačným plánom* a spôsobom jeho vyhodnocovania.

Podklad pre tvorbu individuálneho resocializačného plánu ďalej len:

- Štandardný denný režim s odchýlkami vo vzťahu k jednotlivým fázam resocializačného programu, metódy sociálnej práce, komunitná kniha
- Plán sociálnej práce
- Plán psychologickéj činnosti + odborných činnosti centra, konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov
- Spolupráca so školou, zabezpečenie vzdelávania,
- Zdravotná starostlivosť dieťaťa a jej zabezpečenie
- Trávenie osobného voľna, záujmovej činnosti, kultúrnej činnosti a zapájania sa do spoločných aktivít forma spôsobu

Vyhodnotenie Individuálneho resocializačného plánu

- Podrobnosti o priebehu nastavenia a plnenia Individuálneho resocializačného plánu Centrum zaznamenáva a vyhodnocuje najmenej raz mesačne s dieťaťom.

Základná štruktúra Individuálneho resocializačného plánu:

- A. Resocializačná fáza: popis, vyhodnotenie
- B. Plán psychologickéj činnosti
- C. Špecifické potreby
- D. Plán sociálnej práce
- E. Vzdelávanie
- F. Spoločné aktivity, záujmová činnosť, osobné voľno podľa resocializačnej fázy
- G. Kontakty a spolupráca s rodinou, blízkou rodinou

H. Plán následnej odbornej pomoci po ukončení resocializačného programu

Povinné náležitosti Individuálneho resocializačného plánu:

- náležitosti resocializačného programu Centra
- plán sociálnej práce
- určenie adaptačnej fázy resocializačného procesu a ďalších fáz resocializačného programu dieťaťa
- úlohy na dosiahnutie cieľov vrátane metód práce s rodinou a blízkymi osobami týchto osôb, úlohy psychologickkej činnosti a ďalších odborných činností vykonávaných v Centre
- spôsob spolupráce so školou a spôsob pravidelného informovania zákonného zástupcu dieťaťa s neukončenou povinnou školskou dochádzkou
- spôsob zabezpečenia zdravotnej starostlivosti dieťaťa
- spôsob trávenia osobného voľna, záujmovej činnosti, kultúrnej činnosti a zapájania sa do spoločných aktivít
- spôsob zapájania dieťaťa do zabezpečovania chodu Centra v jednotlivých fázach resocializačného programu
- spôsob udržiavania kontaktu s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má dieťa blízky vzťah
- harmonogram vyhodnocovania individuálneho resocializačného programu s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- plán následnej odbornej pomoci po ukončení resocializačného programu.
- kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie úloh plánu sociálnej práce s dieťaťom.

**Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť
a prejavovanie náboženského vyznania a viery**

Záujmová činnosť

je organizovaná formou športových, kultúrno-umeleckých, rekreačných a pracovno-technických činností.

Cieľom je:

- vytvárať príležitosti k rozvoju osobnosti a pozitívnemu sebaobrazu, nadobúdaniu a upevňovaniu manuálnych a sociálnych zručností, k emocionálnej abreakcii a expresii, k uvoľneniu agresivity spoločensky akceptovateľným spôsobom,
- prebudiť záujem o spoločenské dianie, o ekológiu,
- rozvoj prosociálneho cítenia a zodpovednosti voči spoločnosti,
- rozvoj estetického cítenia, etických a náboženských postojov a vytváranie trvalých životných hodnôt,
- minimalizovať riziká spojené so spôsobom trávenia voľného času po návrate do prirodzeného sociálneho prostredia.

Športová činnosť

V zariadení Centra majú deti možnosť zúčastňovať sa športových činností v interiéri aj exteriéri - futbal, bedminton, pingpong, tenis, vybíjaná, fitness, tanec, turistika, vychádzky v prírode, športové súťaže .

Kultúrno-umelecká činnosť

V zariadení Centra majú deti možnosť zúčastňovať sa činností s využitím prvkov arteterapie (kreslenie, maľovanie, rôzne výtvarné techniky, práca s keramikou, látkou, prírodnými materiálmi, aranžmány, modelovanie, vyšívanie, šitie), muzikoterapie (počúvanie hudby a práca s hudbou, spev), prvky dramatoterapie (nácvič divadelných predstavení, vytváranie príbehov). Mimo zariadenia môže dieťa navštevovať koncerty, umelecké podujatia, kino - vo fáze, ktorá to dovoľuje.

Relaxačno -rekreačná činnosť

V zariadení Centra majú deti možnosť pozeranie televízie, čítania kníh/časopisov, zúčastniť sa rôznych foriem relaxácie (autogénny tréning, jacobsonova progresívna relaxácia, pohybová, tanečná), turistika, vychádzky v prírode, opekačky, spoločenské hry, zábavné kvízy.

Pracovno-technické činnosti

V zariadení Centra sa vedú deti k záujmu o pestovateľstvo, chovateľstvo, k prehľbovaniu vedomostí o dianie v prírode, pestujeme vzťah k jej ochrane (separovanie odpadu, chov domácich a úžitkových zvierat, pestovanie úžitkových plodín, liečivých rastlín, v zime prikrmovanie zvierat, výroba príbytkov pre zvieratá, spracovanie živočíšnych a rastlinných produktov).

Prejavovanie náboženského vierovyznania

Každé dieťa má právo na slobodné praktikovanie vierovyznania. Rešpektujeme a podporujeme Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti v Slovenskej republike. Dieťa zariadenia má právo čítať náboženskú literatúru, priniesť si náboženský predmet (ak je v súlade s resocializačným programom) a v čase osobného voľna sa venovať náboženským zvykom. Mimo zariadenia Centra môže ísť dieťa navštíviť náboženskú komunitu, alebo kostol vo fáze, ktorá to dovoľuje. Na základe žiadosti od detí zariadenia Centra, je možné požiadať o spoluprácu farnosť, ktorá je v blízkosti zariadenia Centra.

Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti o dieťa, spôsob zabezpečenia lekárskeho vyšetrenia

Pred príchodom do Centra:

Zdravotná starostlivosť v špecializačnom odbore detská psychiatria v zdravotníckom zariadení v rozsahu najmenej štyroch týždňov na odporúčanie lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria.

Po príchode do Centra:

Centrum zabezpečuje nadväznosť poskytovania špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti poskytovanej lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria na základe rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia alebo uložení výchovného opatrenia, ktorým súd uložil pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačný program.

Centrum zabezpečí ambulantnú evidenciu dieťaťa:

- Pediatra
- Pedopsychiater
- Ostatných špecializovaných lekárov na základe aktuálnej potreby a odporúčania pediatra.

V prípade, že zdravotná dokumentácia ostáva u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti vyžiada si sprevádzajúci zamestnanec od ošetrojúceho lekára správu – nález, ktorá sa následne vloží do dokumentácie dieťaťa. Sociálny pracovník sleduje povinné preventívne prehliadky a kontroly u lekárov. Rovnako sleduje stav predpísaných liekov a potrebu doplnenia liekov.

Pri podozrení užitia návykovej látky Centrum použije „Multidrogový test viac parametrový“, v prípade pozitívneho výsledku Centrum zabezpečí lekárske vyšetrenie krvi.

Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie dieťaťa

Ak dieťa nemá ukončenú povinnú školskú dochádzku, je potrebné písomne požiadať príslušnú základnú školu:

- O odklad povinnej školskej dochádzky alebo ukončenie , následne
- Prijatie do novej základnej školy, prípadne
- O stanovenie individuálneho vzdelávacieho programu so zabezpečením asistenta učiteľa, na základe, ktorého by dochádzal do školy za účelom komisionálneho preskúšania

Stredná škola:

- Prerušenie školskej dochádzky, alebo na základe súhlasu školy

- Pokračovanie individuálnym vzdelávacím plánom.

Práva dieťaťa a jeho rodiča vo vzťahu k jednotlivým fázam resocializačného programu

Centrum je povinné preukázateľne oboznámiť a poučiť dieťa po prijatí do Centra o právach a povinnostiach dieťaťa do 2 dní od prijatia do Centra a jeho rodiča/zákonného zástupcu do 7 dní od prijatia dieťaťa do Centra. Oboznámenie s právami a povinnosťami dieťaťa, právami a povinnosťami rodiča zabezpečuje sociálny pracovník.

Práva dieťaťa

Dieťa má všetky práva, ktoré mu priznáva zákon č. 305/2005 Z.z. zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Centrum garantuje prostredníctvom resocializačného programu a dodržiavaním metód sociálnej práce dodržiavanie Ústavy Slovenskej republiky, ľudských práv priznaných Dohovorom o právach dieťaťa a Dohovorom o ľudských právach. Tieto dokumenty sú dostupné každému maloletému dieťaťu zverenému do dočasnej starostlivosti Centra.

Deti sú si rovné v prístupe k odbornej starostlivosti a ich práva sa riadia fázou resocializačného programu, ktorú dieťa dosiahne. Práva viažuce sa na fázu sú vypracované v rámci režimových činností a tieto podliehajú schváleniu pod vedením a prípadnou korekciou zamestnancov na úseku starostlivosti o dieťa.

Dieťa má všetky práva bez rozlišovania rasy, farby, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia, politického alebo náboženského vyznania.

Dieťa má právo na osobnú bezpečnosť a pri poskytovaní starostlivosti nesmie byť vystavené neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu.

Dieťa má právo stretávať sa s rodičom, prarodičom, súrodencom v súlade fázami resocializačného programu tzn. po piatich týždňoch od prijatia do Centra.

Dieťa musí požívať osobitnú ochranu a musia mu byť zákonom i ostatnými spôsobmi dané príležitosti a možnosti na to, aby sa mohlo rozvíjať fyzicky, mentálne, morálne, duchovne a sociálne zdravým a normálnym spôsobom, v podmienkach slobody a dôstojnosti. Pri prijímaní zákonov na tento účel musia byť prvoradé najlepšie záujmy dieťaťa.

Dieťa má právo na:

- Zabezpečenie všetkých základných fyziologických potrieb
- Zabezpečenie optimálneho bio-psycho-sociálneho vývinu
- Zabezpečenie ochrany a bezpečného prostredia
- Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti
- Na pravidelnú kontrolu a hodnotenie ako sa s ním zaobchádza a ako je o neho postarané
- Špeciálnu starostlivosť s pomocou, ktorá vedie k obnoveniu zdravia, sebaúcte a dôstojnosti
- Zaobchádzanie s úctou a dôstojnosťou
- Zúčastňovanie aktivít v zariadení
- Vyjadrenie svojho názoru, názor dieťaťa musí byť braný vážne
- Opustenie Centra na základe rozhodnutia súdu, alebo dovŕšenia veku 18 rokov

Udržiavanie kontaktu s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah

- Dieťa, pre ktoré je v Centre vykonávané pobytové opatrenie súdu, má právo stretávať sa s rodičmi, ak nebolo súdom ustanovené inak, Centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec poskytujú dieťaťu a jeho rodičovi pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu ich rodinných pomerov.

Príspevky na úpravu rodinných pomerov dieťaťa.

- Obec môže poskytovať príspevok na dopravu
- Centrum poskytuje príspevok na stravu
- Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa, s prihliadnutím na potreby dieťaťa a možnosti

a schopnosti rodiča dieťaťa. Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné a v súlade s fázami resocializačného programu,

Centrum je oprávnené:

→ ***Určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom:***

Dôvod takéhoto určenia musí byť zaznamenaný v spisovej dokumentácii dieťaťa a musí byť oznámený súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na účel hodnotenia pobytového opatrenia súdu.

Dôvodom je zákaz styku rodiča s dieťaťom na základe rozhodnutia súdu, agresívne správanie rodiča, rodič na ktorý je trestne stíhaný vo veci týrania, sexuálneho zneužívania, rodič pod vplyvom alkoholu.

→ ***Určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť s dieťaťom:***

- len za prítomnosti zamestnanca Centra, ktorý môže poskytnúť dieťaťu a rodičovi potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí
- len v Centre, ktoré na tento účel utvára vhodné podmienky
- mimo Centra, v územnom obvode obce, v ktorej je sídlo Centra, alebo sa nachádza organizačná zložka Centra, v ktorej je dieťa umiestnené
- na inom mieste vhodnom, alebo vytvorenom na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičom
- umožniť dieťaťu pobyt s rodičom mimo Centra.

→ ***Centrum zabezpečí písomný kontakt, telefonický kontakt s rodičom, d'alšími príbuznými, blízkou osobou v súlade s fázou resocializačného programu.***

Spôsob, akým sa dieťa môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd a prokuratúru.

Adresa a kontakt je prístupný na nástenke na každej skupine.

Dieťa má právo obrátiť sa s podnetom na :

- **Detského komisára** (dieťa do 18. roku veku)

kontakt: 02/32191691

e-mail: info@komisarpredeti.sk

adresa: Odborárske námestie č. 3, 811 07 Bratislava

■ Verejného ochrancu práv

kontakt: 02/32363

e-mail: sekretariat@vop.gov.sk

adresa: Grosslingova 35, 811 09 Bratislava – Staré Mesto

■ Komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,

kontakt: 02/20420309

e-mail: sekretariat@komisar.sk

adresa: Račianska 153, 831 54 Bratislava

■ súd

■ prokuratúra

■ orgán SPODaSK

Pre tieto účely na požiadanie dieťaťa je mu umožnené telefonovať z mobilu č. **0918 765783**.

Deti majú k vysvetlený postup, ak chcú namietat' akýkoľvek postup zamestnancov, ktorý subjektívne vnímajú ako nespravodlivý. V prípade, ak dieťa nie je stotožnené s výsledkom prešetrenia, má právo obrátiť sa so svojim podnetom na svojho kurátora sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Deti majú dostupnú "schránku prokurátora", kde môžu vyjadriť svoj názor, podnet, sťažnosť.

Dieťa, ktoré sa domnieva, že jeho práva, alebo právom chránené záujmy boli dotknuté, má právo domáhať sa právnej ochrany v zmysle zákona 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používaním telefónu.

Korešpondencia – doručovanie pošty:

- prijaté poštové zásielky musia prejsť bezpečnostnou prehliadkou za prítomnosti sociálneho pracovníka a dieťaťa,
- prijímať korešpondenciu deti môžu až po 5 týždňoch od prijatia do Centra.
- korešpondenciu môže dieťa prijímať len od rodičov a blízkej osoby
- písomný styk s inými osobami je umožnený po konzultácii sociálneho pracovníka dieťaťa, ktorý vyhodnotí, že táto osoba je vzťahovou osobou dieťaťa a kontakt s tou to osobou je prínosom v resocializačnom procese

Používanie mobilného telefónu vo vlastníctve maloletého dieťaťa:

- mobilný telefón môže používať klient až v III. a IV: fáze len mimo zariadenia na nevyhnutne potrebnú komunikáciu, po príchode do zariadenia telefón odovzdá do úschovy
- internet dieťa využíva v procese vzdelávania za prítomnosti zodpovedného zamestnanca .

Na výkon týchto práv nesmú byť stanovené nijaké obmedzenia okrem tých, ktoré sú uložené v súlade so zákonom a ktoré sú v demokratickej spoločnosti nevyhnutné v záujme ochrany a verejnej bezpečnosti, verejného poriadku, ochrany verejného zdravia alebo morálky, resp. v záujme ochrany práv a slobôd iných.

Práva rodičov

Ak rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté , Centrum je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove a starostlivosti detí.

Centrum je povinné preukázateľne oboznámiť rodičov dieťaťa s resocializačným programom a poučiť ich o právach a povinnostiach rodiča dieťaťa, alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa. Rodičia majú právo na informácie o dieťati. Informácie o dieťati podáva sociálna pracovníčka, s ktorou si rodič dohodne stretnutie, alebo mu podá informácie telefonicky, ak je presvedčená, že komunikuje s rodičom. Informácie o vzdelávacom procese dieťaťa môže podať aj špeciálny pedagóg a sociálny pedagóg.

Centrum pripraví individuálny resocializačný plán s dieťaťom a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a ak je to možné aj s rodičom dieťaťa, alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, preukázateľne oboznámi dieťa, rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa. Rovnako aj o spôsobe jeho vyhodnocovania.

Rodičia majú právo na stretávanie sa s dieťaťom v súlade s resocializačným programom a primerane jednotlivým fázam.

- Dieťa, pre ktoré je v Centre vykonávané pobytové opatrenie súdu, má právo stretávať sa s rodičmi, ak nebolo súdom ustanovené inak, Centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec poskytujú dieťaťu a jeho rodičovi pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu ich rodinných pomerov.
- Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa, s prihliadnutím na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodiča dieťaťa. Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné v súlade s fázami resocializačného programu.
- Centrum je oprávnené:

→ *Určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom*; dôvod takéhoto určenia musí byť zaznamenaný v spisovej dokumentácii dieťaťa a musí byť oznámený súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na účel hodnotenia pobytového opatrenia súdu

→ *Určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť s dieťaťom*:

- len za prítomnosti zamestnanca Centra, ktorý môže poskytnúť dieťaťu a rodičovi potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí
- len v Centre, ktoré na tento účel utvára vhodné podmienky
- mimo Centra, v územnom obvode obce, v ktorej je sídlo Centra, alebo sa nachádza organizačná zložka Centra, v ktorej je dieťa umiestnené
- na inom mieste vhodnom, alebo vytvorenom na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičom
- umožniť dieťaťu pobyt s rodičom mimo Centra

Nedovolený kontakt pre rodiča v prípade:

- Telefonický kontakt: v prípade nezrozumiteľnej artikulácie, útočnej, výhražnej komunikácii, službukonajúci zamestnanec slušnou formou ukončí telefonický rozhovor a dieťa k telefónu nezavolá.
- Osobný kontakt: Ak dospelá osoba vykazuje známky požitia alkoholu - zlá koordinácia pohybu, cítiť alkohol, neschopnosť kontrolovať vyjadrovanie, komunikáciu, službukonajúci zamestnanec nevpustí dospelú osobu do zariadenia a zabráni kontaktu s dieťaťom. O tejto skutočnosti urobí záznam.

Povinnosti dieťaťa, pre ktoré sa vykonáva resocializačný program v Centre, vo vzťahu k jednotlivým fázam resocializačného procesu a povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa, vrátane podmienok návštev v Centre tak, aby nenarúšali resocializačný program Centra.

Zásadné povinnosti, ktoré platia pre všetky fázy rovnako:

- dodržiavať zásady spolunažívania
- dodržiavať osobnú hygienu
- pohybovať sa v dôstojnom a dostatočnom oblečení
- dbať o poriadok a čistotu vnútorných a vonkajších priestorov

d ďalej je dieťa povinné dôsledne dodržiavať:

- zákaz prinášať a požívať alkohol, lieky a iné drogy
- zákaz hrať karty a iné hazardné hry
- vstupu dieťaťa do priestorov vymedzených pre zamestnancov Centra len v prítomnosti zamestnanca Centra
- nepoužívať elektrické spotrebiče (rádia, magnetofóny, variče) okrem tých, ktoré sú súčasťou zariadenia kuchyne
- nefotografovať priestory, zamestnancov, deti (len so súhlasom riaditeľa)
- nepoužívať hudobné nástroje (len so súhlasom službukonajúceho zamestnanca)
- nesprávať sa hlučne a rušivo
- nezberať, sušiť huby, rastliny a iné lesné plody
- nevstupovať do cudzích izieb
- neudržiavať intímne vzťahy
- neznečisťovať a poškodzovať majetok Centra

Povinnosti dieťaťa pri prechode z jednotlivých fáz resocializačného programu

1 fáza

- Dieťa počas prvých 2 týždňov sa zaúča do režimu špecializovanej skupiny/komunity, jej pravidiel a princípov. Rovnako sa oboznamuje s ostatnými deťmi Centra a zamestnancami Centra. Dieťa je povinné ovládať:
- Svoje práva a povinnosti
- Princípy skupinovej komunity
- Vnútorň poriadok
- Režim dňa
- Mená zamestnancov skupiny
- Pravidlá komunity

Prechod do 2 fázy

- Úspešne dokáže uplatniť osobnostné a sociálne, samoobslužné zručnosti z prvej fázy v prostredí skupinovej komunity
- Úspešne zaúča deti v samoobslužných činnostiach v prvej fáze
- Prejavuje záujem o ostatné deti v komunite
- Je motivovaný pokračovať v resocializačnom procese a viesť abstinentný spôsob života
- Musí ovládať poznanie svojho problému vo vzťahu k vzniku závislosti
- Musí poznať spúšťače vlastnej závislosti ako aj stratégie ich zvládania
- Musí dávať a prijímať spätnú väzbu
- Absolvovaná životopisná komunita

Prechod do 3 fázy

- Dieťa má spracovaný priebeh svojho doterajšieho resocializačného procesu (kde som bol, kde sa nachádzam, kam smerujem)
- Aktívne pracovať na svojom vzdelávaní
- Obsahovo poznať pripravenie sa na návrat do spoločnosti, príp. osamostatnenie sa

Prechod do 4 fázy

- Byť minimálne 2 mesiace v 3 fáze
- Dôsledne dodržiavať všetky pravidlá skupinovej komunity
- Fungovanie bez recidívy a nežiadúceho správania

**Povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa, vrátane podmienok návštev
v Centre tak, aby nenarúšali resocializačný program Centra:**

- Rodič/zákonný zástupca je upovedomený, že osobný kontakt s dieťaťom je umožnený každú sobotu, a to vždy po predchádzajúcom vzájomnom dohovore so sociálnym pracovníkom v súlade s fázami resocializačného programu – konkrétny dátum, hodina sa dohodne aj s poukazom na vzdialenosť bydliska, zamestnanie rodiča/zákonného zástupcu a aktuálny stav dieťaťa a jeho potreby.
- Rodič/zákonný zástupca berie na vedomie, že telefonické informácie o dieťati sa podávajú v čase od 20,00 do 21,00 hod, na telefónnom čísle 0918765783 v stredu a nedeľu.
- Rodič/zákonný zástupca je informovaný, že Centrum poskytuje pre rodičov/zákonných zástupcov sociálne poradenstvo 2x za mesiac. Zodpovedný zamestnanci podávajú príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a príslušnému súdu informáciu o účasti rodičov na sociálnom poradenstve.
- Rodič/zákonný zástupca dieťaťa je informovaný, že okrem prípadov povinnej školskej dochádzky individuálnou formou, je štúdium na strednej škole, a to výlučne individuálnou formou podmienené dosiahnutím 2 fázy resocializačného programu a jeho zotrvaním aspoň v tejto fáze. Centrum nesie zodpovednosť za vzdelávací proces detí so zabezpečením povinnej školskej dochádzky.
- Rodič/zákonný zástupca je informovaný/dáva súhlas, že dieťa v záujme udržania bezpečného prostredia bez návykových látok v Centre, bude v prípade podozrenia z recidívy alebo po návrate z krátkodobého pobytu podrobené testu na odhalenie prítomnosti návykovej látky v tele, a prehliadke a kontrole jeho osobných vecí.
- Rodič /zákonný zástupca je informovaný, že akékoľvek porušenie pravidiel Centra dieťaťom, alebo jeho zákonným zástupcom, bude zamestnancom Centra táto skutočnosť

bezodkladne oznámená na príslušnom oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a na príslušnom súde.

Práva dieťaťa a rodiča k jednotlivým fázam resocializačného programu

1. Fáza– Adaptačno – motivačná (2-5 mesiacov):

DIEŤA	RODIČ
Má právo byť oboznámený s chodom zariadenia (práva, povinnosti, pravidlá, fázy, denný režim) zrozumiteľnou formou	Má právo byť oboznámený s chodom zariadenia (práva, povinnosti, pravidlá, fázy, denný režim) zrozumiteľnou formou
Má právo dostať priestor aktívne sa zapájať sa a rozprávať na skupinách.	Má právo e-mailom, telefonicky informovať sa o stave maloletého dieťaťa u sociálneho pracovníka
Má právo na zabezpečenie zdravej a vyváženej stravy, zabezpečenie produktov osobnej hygieny a ošatenia(v súlade s povolenou drogériou v zariadení, rovnako aj s povoleným zoznamom ošatenia)počas celého resocializačného procesu	Má právo byť informovaný o každej mimoriadnej udalosti o maloletom dieťati bezodkladne.
Má právo čítať literatúru s tematikou prírody, zvierat, zdravého životného štýlu, cestovanie, športu, vedy a techniky	Má právo požiadať o pomoc a poradenstvo v súvislosti s resocializáciou dieťaťa
Má právo komunikovať len s osobami v rámci zariadenia .Má právo napísať list, vždy prvý pondelok v danom mesiaci s vedomím, že obsah listu podlieha kontrole: list píše - matke, otcovi, starým rodičom, súrodencom (s podmienkou že blízka osoba nie je pre dieťa a jeho resocializáciu ohrozujúca).	Má právo vyjadriť nespokojnosť a podať sťažnosť v súvislosti s resocializáciou maloletého dieťaťa

Má právo na ukončenie povinnej školskej dochádzky a získavanie informácií o vzdelávaní v rámci zariadenia	Má právo telefonovať s maloletým dieťaťom 1 krát týždenne maximálne 5 minút. Vždy v stredu od 19:30 hod. do 20:30 hod.
Má právo zdržiavať sa na čerstvom vzduchu len v priestore zariadenia na to vyhradenom za prítomnosti personálu. Prvé dva týždne(adaptačné): podľa psychického stavu dieťaťa. Po ukončení adaptačného obdobia rozhoduje službukonajúci zamestnanec Má právo na osobnú návštevu rodiča, blízkej osoby v zariadení každú sobotu v danom mesiaci, v čase vopred dohodnutom so sociálnym pracovníkom. Prvé štyri návštevy za prítomnosti sociálneho pracovníka, ďalšie návštevy môže rodič s dieťaťom tráviť bez prítomnosti zamestnanca v zariadení.	
Má právo zúčastňovať sa aktivít v zariadení, bez rozhodovacieho práva v komunite	

2. Fáza– nápravná (2- 5 mesiacov):

DIEŤA	RODIČ
Má právo na ukončenie povinnej školskej dochádzky a získavanie informácií o vzdelávaní v rámci zariadenia	Má právo e-mailom, telefonicky informovať sa o stave maloletého dieťaťa u sociálneho pracovníka
Má právo čítať literatúru s tematikou prírody, zvierat, zdravého životného štýlu, cestovanie, športu, vedy a techniky	Má právo byť informovaný o každej mimoriadnej udalosti o maloletom dieťati bezodkladne.
Má právo za doprovodu zodpovedného zamestnanca na vychádzku do okolia zariadenia.(o uskutočnení a časovej dĺžke vychádzky rozhoduje službukonajúci zamestnanec)	Má právo požiadať o pomoc a poradenstvo v súvislosti s resocializáciou dieťaťa
Má právo byť v kontakte s rodičom:	Má právo vyjadriť nespokojnosť a podať

-telefonicky(rodíč kontaktuje dieťa, rovnako ako v 1 fáze) -písomne(dieťa alebo rodič píše listy, rovnako ako v 1 fáze)) osobná návšteva rodiča v zariadení každú sobotu v danom mesiaci, na základe vzájomnej dohody medzi rodičom a sociálnym pracovníkom(podlieha súhlasu zariadenia) môže rodič s dieťaťom opustiť zariadenie na priepustku mimo zariadenia.	sťažnosť v súvislosti s resocializáciou maloletého dieťaťa
Má právo požiadať personál o doplnenie produktov osobnej hygieny v súlade so Zoznamom povolenej drogérie v zariadení	Má právo byť v kontakte s dieťaťom: -telefonicky(rodíč kontaktuje dieťa, rovnako ako v 1 fáze) -písomne(dieťa alebo rodič píše listy, rovnako ako v 1 fáze) - osobná návšteva rodiča v zariadení každú sobotu v danom mesiaci, na základe vzájomnej dohody medzi rodičom a sociálnym pracovníkom(podlieha súhlasu zariadenia) rodič môže s dieťaťom opustiť zariadenie na priepustku mimo zariadenia.
Má právo zúčastňovať sa aktivít v zariadení, s rozhodovacím právom organizovať harmonogram komunity Má právo riadiť chod celej komunity vo funkcii „hospodára“.	
Má právo po dovŕšení veku 16 rokov konzumovať kávové nápoje 1krát za deň v čase od 13.20-13.30 hod.	
Má právo na individuálny štúdijný plán a následne sa zúčastniť komisonálnych skúšok na ukončenie ročníka povinnej školskej dochádzky	

3. Fáza– sociálno – rehabilitačná (2- 5 mesiacov):

DIETĽA	RODIČ
Má právo na individuálny štúdijný plán a následne sa zúčastniť komisionálnych skúšok na ukončenie ročníka povinnej školskej dochádzky. Má právo vykonávať brigádnickú činnosť podľa vopred dohodnutých podmienok.	Má právo e-mailom, telefonicky informovať sa o stave maloletého dieťaťa u sociálneho pracovníka
Má právo na poskytnutie finančnej hotovosti od rodiča v maximálnej sume 20 EUR/mesačne, ktoré sú uložené v úschove zariadenia ako cenina. O účele ich použitia informuje sociálneho pracovníka.	Má právo byť informovaný o každej mimoriadnej udalosti o maloletom dieťati bezodkladne.
Má právo na doplnenie produktov osobnej hygieny v súlade so Zoznamom povolenej drogerie v širšom rozsahu	Má právo požiadať o pomoc a poradenstvo v súvislosti s resocializáciou dieťaťa
Má právo na víkendový pobyt 2 krát/mesačne v rodinnom prostredí na nadväzovanie nových sociálnych vzťahov mimo zariadenia.(začiatok v piatok od 15.00 hod, ukončenie v nedeľu večer do 19.00 hod)	Má právo vyjadriť nespokojnosť a podať sťažnosť v súvislosti s resocializáciou maloletého dieťaťa
Má právo čítať literatúru s tematikou antidrogovej propagácie. Rovnako má právo zúčastňovať sa skupín anonymných narkomanov(alkoholikov) v blízkom okolí zariadenia	Má právo byť v kontakte s dieťaťom: -telefonicky(rodič kontaktuje dieťa, rovnako ako v 1 fáze) -písomne(dieťa alebo rodič píše listy, rovnako ako v 1 fáze)) Má právo prijať dieťa na krátkodobý pobyt 2 krát/mesačne v rodinnom prostredí na nadväzovanie nových sociálnych vzťahov mimo zariadenia, za predpokladu prísneho dodržiavania pravidiel a zásad resocializačného procesu.
Má právo požiadať personál o nákup vecí, v súlade so Zoznamom povolených vecí a produktov drogerie v najširšom rozsahu.	Má právo požiadať a využiť pomoc a podporu odborného tímu zariadenia s nastavením režimu pre rodiča v prirodzenom prostredí podľa aktuálnej potreby a vývoja resocializácie dieťaťa
Má právo evidovať, kontrolovať, dopĺňať a vydávať: - produkty drogerie v súlade so Zoznamom	

povolenej drogérie v zariadení, - potraviny, rovnako aj ich zabezpečenie prostredníctvom nákupu - jedálny lístok(tvorit') -pripomienkuje a navrhuje zmeny v režime dňa	
---	--

4. Fáza - reintegračná (2- 5 mesiacov):

DIEŤA	RODIČ
Má právo používať všetky povolené produkty v súlade so Zoznamom povolenej drogérie v zariadení	Má právo e-mailom, telefonicky informovať sa o stave maloletého dieťaťa u sociálneho pracovníka
Má právo navrhnúť si a zúčastniť sa kultúrneho, športového a voľnočasového podujatia 4 krát mesačne mimo zariadenia.	Má právo byť informovaný o každej mimoriadnej udalosti o maloletom dieťati bezodkladne.
Má právo na pomoc pri osamostatnení.	Má právo požiadať o pomoc a poradenstvo v súvislosti s resocializáciou dieťaťa
Má právo na individuálny štúdijný plán a následne sa zúčastniť komisionálnych skúšok na ukončenie ročníka povinnej školskej dochádzky. Má právo vykonávať brigádnickú činnosť podľa vopred dohodnutých podmienok.	Má právo vyjadriť nespokojnosť a podať sťažnosť v súvislosti s resocializáciou maloletého dieťaťa
Má právo na poskytnutie finančnej hotovosti od rodiča v maximálnej sume 20 EUR/mesačne, ktoré sú uložené v úschove zariadenia ako cenina. O účele ich použitia informuje sociálneho pracovníka.	Má právo byť v kontakte s dieťaťom: -telefonicky -písomne(dieťa alebo rodič píše listy, rovnako ako v 1 fáze)) Má právo prijať dieťa na krátkodobý pobyt 2 krát/mesačne v rodinnom prostredí na nadväzovanie nových sociálnych vzťahov mimo zariadenia, za predpokladu prísneho dodržiavania pravidiel a zásad resocializačného procesu. Má právo na týždňový pobyt(7dní) s dieťaťom v rodinnom prostredí 1 krát/mesačne Začiatok v nedeľu od 15.00

	hod., ukončenie v nedeľu do 15.00hod.)
Má právo na týždňový pobyt (7 dní) v rodinnom prostredí 1 krát/mesačne na nadväzovanie nových sociálnych vzťahov mimo zariadenia začiatok (v nedeľu od 15.00 hod., ukončenie v nedeľu do 15.00hod.)	Má právo požiadať a využiť pomoc a podporu odborného tímu zariadenia s nastavením režimu pre rodiča v prirodzenom prostredí podľa aktuálnej potreby a vývoja resocializácie dieťaťa
Má právo čítať literatúru s tematikou antitrogovej propagácie. Rovnako má právo zúčastňovať sa skupín anonymných narkomanov (alkoholikov) v blízkom okolí zariadenia	

Povinnosti dieťaťa a rodiča k jednotlivým fázam resocializačného programu

1. Fáza

DIETĽA	RODIČ
Je povinné oboznámiť sa a dodržiavať pravidlá resocializačného programu, pravidlá komunity, denný režim a zásady fungovania komunity.	Nekontaktovať a nenavštevovať dieťa v zariadení prvých 5 týždňov. O stave dieťaťa sa môže informovať u personálu zariadenia.
Je povinné zdržiavať sa len v priestoroch zariadenia.	Rešpektuje stanovené pravidlá – pre ošatenie, drogériu, osobné veci, balíky, potraviny, finančnú hotovosť, telefonický kontakt, osobné návštevy
Je povinné komunikovať len s osobami v rámci zariadenia.	
Je povinné používať oblečenie, ktoré je bez viditeľných značiek a kozmetiku zakúpenú zariadením.	
Je povinné si písať denník a vybrať si člena personálu, ktorý ho bude môcť čítať.	
n, samoobslužných činností, spolupracovať s špeciálnym pedagógom a sociálnym pedagógom.	

2. Fáza

DIETĀ	RODIČ
Si plní povinnosti 1. fázy	Rodič je povinný dodržiavať harmonogram telefonického kontaktu s dieťaťom v zariadení
Sa samostatne zapája do procesov v komunite	Rodič je povinný vopred ohlásiť záujem o návštevu dieťaťa a dodržiavať pravidlá pri dohode o povolenie návštevy v zariadení aj mimo zariadenia.
Je zodpovedné za organizáciu a výkon práce na pridelenom rajóne.	Rodič je povinný rešpektovať podmienky resocializácie platné v tomto zariadení.
Sa aktívne zapája do procesov rodinného poradenstva a spolupracuje so svojou rodinou	Rodič je povinný dodržiavať a zabezpečovať pravidlá resocializácie ak s klientom počas návštevy opúšťajú zariadenie
Je povinné dodržiavať pravidlá resocializačného programu aj mimo zariadenia	Rešpektuje stanovené pravidlá – pre ošatenie, drogériu, osobné veci, balíky, potraviny, finančnú hotovosť, telefonický kontakt, osobné návštevy

3. Fáza

DIETĀ	RODIČ
Si plní povinnosti 1. a 2. fázy	Rodič je povinný dodržiavať harmonogram telefonického kontaktu s dieťaťom v zariadení
Má povinnosť pomáhať jemu prideleným členom komunity v nižších fázach.	Rodič je povinný vopred ohlásiť záujem o návštevu dieťaťa a dodržiavať návštevne hodiny.
Sa zapája do procesu prijatia nového klienta (pri osvojovaní si pravidiel komunity, režimu dňa...) Povinnosťou dieťaťa je aktívne sa podieľať na rozhodovaní sa ohľadom ďalšieho štúdia, prípravy na budúce povolanie, získavanie pracovných návykov, postupnom osamostatňovaní a hľadaní zamestnania	Rodič je povinný rešpektovať podmienky resocializácie platné v tomto zariadení.
Je povinné pracovať na prebratí plnej zodpovednosti nie len za seba ale aj za dianie v komunite.	Rodič je povinný rešpektovať podmienky resocializácie platné v tomto zariadení.

Si aktívne buduje autonómnú abstinetskú filozofiu.	Rešpektuje stanovené pravidlá – pre ošatenie, drogériu, osobné veci, balíky, potraviny, finančnú hotovosť, telefonický kontakt, osobné návštevy
--	---

4. Fáza

DIEŤA	RODIČ
Si plní povinnosti 1. 2. aj 3. fázy	Rodič je povinný dodržiavať harmonogram telefonického kontaktu s dieťaťom v zariadení
Je povinné podieľať sa na plánovaní a zabezpečovaní fungovania komunity a byť nápomocný pri zapájaní sa nových klientov v režime komunity	Rodič je povinný vopred ohlásiť záujem o návštevu dieťaťa a dodržiavať návštevne hodiny.
Je povinné odpútať sa od komunity a osamostatniť sa.	Rodič je povinný rešpektovať podmienky resocializácie platné v tomto zariadení
	Rodič je povinný dohliadať a zabezpečovať dodržiavanie pravidiel resocializačného programu počas pobytu dieťaťa v rodine.
	Ak má rodič záujem o návrat dieťaťa do rodiny je povinný zabezpečiť vhodné podmienky na zdravý bio- psycho- sociálny vývin dieťaťa.
	Rešpektuje stanovené pravidlá – pre ošatenie, drogériu, osobné veci, balíky, potraviny, finančnú hotovosť, telefonický kontakt, osobné návštevy

Taxatívne vymedzené pravidlá resocializačného programu, opatrenia na predchádzanie ich porušovania a taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možno použiť za ich nedodržiavanie, vrátane ich doby trvania

Taxatívne vymedzené pravidlá A- najzávažnejšie:

1. Chránim svoje zdravie a som čistý

- Abstinujem od akýchkoľvek návykových látok (drogy, alkohol, cigarety, povzbudzujúce nápoje, proteínové prášky,...).
 - Dodržiavam zásady abstinencie osvojené v resocializačnom procese.
 - Vyhybam sa akejkolvek spomienke a pripomienke „drogového“ života.
- 2. Podrobím sa dobrovoľne skúške na prítomnosť návykovej látky po každom opustení zariadenia.**
- 3. Zostávam v zariadení a prímam zodpovednosť za liečbu.**
- Pri opustení zariadenia si pýtam dovolenie od službukonajúceho zamestnanca.
 - Svojoľne neopúšťam zariadenie.
 - Ak mám vedomosť, že sa niekto plánuje dopustiť opustenia zariadenia bez dovolenia nahlásim túto skutočnosť zamestnancovi zariadenia.
- 4. Zdržiavam sa akýchkoľvek intímnych vzťahov s inými klientami v zariadení.**
- Svojím výzorom, oblečením a správaním nedráždim iných klientov zariadenia.
 - Čas s klientami trávim spoločne tak, aby nás videlo viacero ľudí.
 - Informujem personál zariadenia, ak by mi niekto navrhoval intímne zblíženie.
- 5. Ku všetkým členom komunity sa správam s rešpektom a dodržiavam zásady slušného správania.**
- Vyjadrujem sa slušne k iným ľuďom bez vulgarizmov na ich adresu.
 - Vyhybam sa tomu aby som niekoho zosmiešňoval, urážal.
 - Vyhybam sa arogantnému a agresívnemu správaniu.
 - Vážim si vybavenie a veci v zariadení.

Taxatívne vymedzené pravidlá B- menej závažnejšie:

6. Spolupracujem s dospelými a rešpektujem rozhodnutie každého zamestnanca komunity bez rozdielu pracovnej pozície.
7. Pri príchode nového člena komunity sa snažím pomáhať mu a vytvárať mu také prostredie, aby sa tu cítil vítaný.
8. Zodpovedne a svedomito si plním svoje povinnosti, dodržiavam denný režim.
9. Robím si denne záznam do denníka o svojom prežívaní a pocitoch.
10. Vážim si a starám sa o svoje veci- udržiavam na izbe poriadok, nekradnem, nepožičiavam si oblečenie, kozmetiku od iných klientov.

11. Užívam lieky podľa nariadenia lekára, dodržiavam liečebný režim a pokyny .

Taxatívne vymedzené pravidlá C- závažné:

12. Dávam si pozor na svoj slovník- nepoužívam vulgarizmy.

13. Dodržiavam zásady slušného stolovania, konzumujem jedlo len v mieste na to vyhradenom.

14. Rajóny robím dôkladne a bez upozorňovania zo strany členov komunity a službukonajúceho personálu..

15. Veci, ktoré použijem vždy vrátim na pôvodné miesto.

16. Po opustení miestnosti, respektíve miesta, ktoré opúšťam skontrolujem po sebe a upravím do pôvodného stavu.

17. Nohy patria na zem alebo si ich vykladám tam, kde je to dovolené.

18. Používam veci v zariadení na to, na čo sú určené.

19. Pri práci používam nástroje a vybavenie tak, aby som ho nezničil. V opačnom prípade urobím všetko preto, aby som škodu napravit/nahradil.

20. Akúkoľvek zničenú alebo pokazenú vec nahlásim službukonajúcemu personálu.

21. Pri športových aktivitách si dávam pozor na svoje telo a dodržiavam bezpečnostné pokyny.

22. Po zariadení sa pohybujem v tichosti a neruším tých, ktorý pracujú.

23. Ak viem, že niekto sa dopúšťa porušenia pravidiel upozorním ho, a ak to neprestane robiť upozorním na to službukonajúci personál.

24. Za chyby, ktoré som urobil nesiem plnú zodpovednosť a nesnažím sa z toho vykrúcať.

25. Dodržiavam všetky nastavené „Interné pravidlá“ a upozornenia vydané zariadením.

Základné výchovné prostriedky

Ako základné výchovné prostriedky sa uplatňujú odmeny a sankcie. Využíva sa zameranie hlavne na odmenu, ktorá vyplýva z privilégií v rámci jednotlivých fáz resocializácie (televízia, možnosť výberu voľnočasovej aktivity, vychádzka, priepustka,.....) rovnako ako časté využívanie slovných pochvál, ocenení, uznaní.

Sankcia musí byť bez výnimky uložená za každé porušenie pravidiel (okrem 1. fázy). Sankcie musia byť splniteľné, overiteľné a každý zamestnanec skupiny musí dbať na ich dôsledné plnenie dieťaťom. Ak sociálny pracovník sankciu udelí, musí byť presvedčený o jej opodstatnení a musí trvať na jej splnení. **Dĺžka trvania sankcie musí byť primeraná závažnosti priestupku.**

Jednotlivé pravidlá upravujú rôzne významné situácie resocializačného procesu, a preto aj ich porušenie je sankcionované rôznymi úrovňami výchovných prostriedkov:

<i>Taxatívne vymedzené pravidlá A:</i> • NAJZÁVAŽNEJŠIE Trvanie výchovného prostriedku: • min. 2 týždne, max. do odvolania, • pokým nenastane zmena správania, • záleží na závažnosti priestupku	výchovné prostriedky: • presun do nižšej fázy; <u>výchovný prostriedok podlieha odsúhlaseniu riaditeľom Centra a odborným tímom</u> • odobratie výhody, príp. všetkých výhod vyplývajúci z fázy podľa stupňa vážnosti priestupku,
<i>Taxatívne vymedzené pravidlá B:</i> • MENEJ ZÁVAŽNEJŠIE Trvanie výchovného prostriedku: • Vykonateľné ihneď • Trvá max. týždeň • Po odmietnutí udelená sankcie „A“	výchovné prostriedky: • Rozhovor s vedúcim úseku • Rozhovor s riaditeľom. • Kartačka udelenia sankcie skupiny „B“
<i>Taxatívne vymedzené pravidlá C:</i> • ZÁVAŽNÉ Trvanie výchovného prostriedku: • Vykonateľné ihneď • Po odmietnutí udelená kartačka	Výchovné prostriedky: • Udelená kartačka sankcie „C“

sankcie „B“	
--------------------	--

Posúdenie vážnosti priestupku sa riadi „Pravidlami pre udelenie sankcií“ a posúdením priestupku službukonajúcim zamestnancom.

Opatrenia na predchádzanie porušovania pravidiel:

- Jednotné vedenie
- Oboznámiť dieťa s pravidlami a uistiť sa, že im porozumel s možnosťou vyjadriť sa, prípadne doplniť.
- Umiestnenie pravidiel a možných výchovných prostriedkov na dobre viditeľné a všetkým dostupné miesto s možnosťou odvolávať sa na pravidlá kedykoľvek počas dňa.
- Jasne stanoviť hranice a nemeniť ich /čo je dovolené a čo je zakázané a vysvetliť prečo sú hranice dôležité. Dôsledne trvať na ich dodržiavaní. Dohodnuté hranice musia byť jednotné a presadzované každým členom personálu.
- Dať dieťaťu možnosť výberu (dve možnosti, ktoré sú obe v súlade s našim zámerom)
- Zamestnanci musia dodržiavať základné zásady komunikačných zručností a asertívnych techník s cieľom eliminovať napätú atmosféru a konfliktné situácie.
- Vzdelávanie personálu v oblasti práce s hranicami, v oblasti komunikačných zručností, zvládania krízových situácií a podobne.
- Možnosť teambuildingových aktivít a psychohygieny pre zamestnancov.

Určovanie výchovných prostriedkov za porušenie pravidiel resocializačného programu Centra, vrátane možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, alebo rodič dieťaťa nesúhlasia

Postupy výchovných prostriedkov za porušenie pravidiel resocializačného programu:

Odporúčanie pre 1fázu:

- Ak dieťa poruší pravidlo prvý krát počas dňa a službukonajúci zamestnanec vyhodnotí na základe situácie porušenie, ako nezámerné, tak upozorní dieťa, že pravidlo porušil. Ak sa to počas dňa zopakuje, bude mu na večernej komunite uložená sankcia

Odporúčanie pre vyššie fázy:

- Vo vyšších fázach personál počas dňa upozorní dieťa, že porušuje pravidlá resocializačného programu. Dieťa je povinné na komunite oboznámiť prítomných o porušeníach daného dňa, komunita spoločne vyberie a odsúhlasí príslušný výchovný prostriedok zo zoznamu výchovných prostriedkov. Dieťa je povinné vykonať výchovný prostriedok do večierky v prípade dlhodobejšieho výchovného prostriedku je povinný začať s jeho dodržiavaním ihneď po skončení večernej komunity v čase svojho osobného voľna. V prípade nedodržania výchovného prostriedku ako aj viacnásobného neuposlúchnutia personálu sa klientovi ukladá sankcia vyššieho stupňa. O uložení výchovného prostriedku za závažný priestupok sa spíše „Záznam o uložení výchovného prostriedku“, porušenie pravidiel B a C sa zaznamenávajú do Knihy sankcií.

Možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku

- Pri stanovení sankcie sa vždy prihliada na potreby a dobro dieťaťa, sankcia je odsúhlasená celou komunitou a dieťa má právo na komunite vyjadriť sa k udelennej sankcii a navrhnúť alternatívnu sankciu, ktorá zodpovedá závažnosti porušeného pravidla, má nápravnú funkciu a odsúhlasí ju komunita. Dieťa so zvyškom komunity hľadajú prijateľný kompromis. Ak sa dieťa a komunita nevedia dohodnúť zasiahne službukonajúci pracovník a určí výchovný prostriedok primeraný porušeniu režimu dňa.

Evidencia vykonaných výchovných prostriedkov a ak boli vykonané na dieťati, spôsob informovania rodiča dieťaťa, osoby, ktorá sa osobne stará o dieťati a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o použití výchovného prostriedku

Spôsob evidencie udelených výchovných prostriedkov:

Pracovník, ktorý udelí výchovný prostriedok do konca svojej služby, e-mailom a zápisom v knihe odkazov oboznámi všetkých ostatných zamestnancov o tom, komu udelil výchovný prostriedok, v čom spočíva a do kedy je platný.

→ **porušenie pravidiel A** – sociálny pracovník spíše Záznam o uložení výchovného prostriedku, založí do dokumentácie.

→ **porušenie pravidiel B** – zaznamenáva do knihy sankcií

→ **porušenie pravidiel C** – zaznamenáva sa do knihy sankcií

Spôsob informovania o výchovných prostriedkoch:

O vykonanom výchovnom prostriedku, udelenom dieťaťu za porušenie pravidiel resocializačného programu so skupiny „A“ personál informuje orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinu najneskôr do 48. hodín od udelenia výchovného prostriedku.

O vykonanom výchovnom prostriedku, udelenom dieťaťu za porušenie pravidiel resocializačného programu so skupiny „B“ (menej závažnejšie) , so skupiny C (najzávažnejšie) a o udelení pozitívneho výchovného prostriedku informujeme orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately prostredníctvom správy, ktorá sa zasiela minimálne raz za 6 mesiacov, alebo na vyžiadanie rodičov a v rámci konzultácii na základe spolupráce.

Postup pri nedovolenom opustení centra dieťaťom a v rizikových situáciách pre dieťa, pre ktoré sa v Centre vykonáva resocializačný program, najmä pri úraze, vážnych nezhodách medzi deťmi, pre ktoré sa vykonáva resocializačný program

Postup pri nedovolenom opustení centra dieťaťom

Ak dieťa, pre ktoré Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opustí Centrum bez súhlasu Centra alebo sa do Centra nevráti v určenom čase, Centrum je povinné túto skutočnosť oznámiť útvaru policajného zboru, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, rodičovi dieťaťa, osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa a súdu, ktorý nariadil neodkladné opatrenie, alebo uložil výchovné opatrenie.

1. Administratívne činnosti pri nedovolenom opustení /svojvoľnom odchode/úteku(nezvestnosti) dieťaťa z Centra:

- Pri nedovolenom opustení Centra bezodkladne službukonajúci zamestnanec informuje riaditeľa Centra, vedúcu starostlivosti úseku o dieťa, hovorkyni Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava o mimoriadnej udalosti
- Službukonajúci sociálny pracovník spolu s pomocným vychovávateľom bezodkladne dôsledne skontrolujú priestory Centra a najbližšie okolie
- Zosumarizuje sa oblečenie dieťaťa a čas pred nedovoleným opustením Centra
- Centrum oznámi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, príslušnému súdu , ktorý nariadil neodkladné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie v podobe „Oznámenie o mimoriadnej udalosti“
- Bezprostredne po zistení, že dieťa, ktoré je dočasne umiestnené v Centre opustilo priestory Centra oznamuje službukonajúci zamestnanec túto mimoriadnu udalosť Základnému útvaru Policajného zboru SR na telefónnom čísle 158.
- Nedovolené opustenie Centra – útek službukonajúci zamestnanec bezodkladne oznámi zákonnému zástupcovi dieťaťa a informuje o tom, že v prípade, že sa dieťa vráti domov, treba túto skutočnosť oznámiť na telefónnom čísle 158 a zamestnancovi Centra. Rodič je povinný dovieť dieťa do Centra bezprostredne po návrate domov. Ak z rôznych dôvodov rodič tak nemôže urobiť, je povinný ohlásiť skutočnosť, kde sa dieťa zdržiava a dokedy, na telefónnom čísle 158, kde dostane inštrukcie ako postupovať ďalej. V prípade, že službukonajúci zamestnanec je oboznámený o tom, že dieťa sa nachádza doma, taktiež túto skutočnosť nahlási na telefónnom čísle 158, kde obdrží ďalšie inštrukcie ako postupovať.

Pri osobnom nahlasovaní na príslušnom útvere Policajného zboru Slovenskej republiky nedovoleného opustenia Centra/úteku dieťaťa, je potrebné mať so sebou:

- Vyplnený formulár o nedovolenom opustení priestorov Centra/úteku (popis oblečenia, adresy miest, kde sa obvykle zdržiava, kontakty na spolužiakov, kamarátov, aktuálny zdravotný stav, popis špecifických telesných znamení, iné zvláštnosti potrebné na lepšiu identifikáciu dieťaťa)
- Najaktuálnejšiu fotografiu dieťaťa, občiansky preukaz dieťaťa, rozhodnutie súdu – neodkladné opatrenie – výchovné opatrenie

2. Administratívne činnosti po návrate dieťaťa

Po návrate dieťaťa z útoku sa vykoná odhlásenie nezvestnosti telefonicky a následne osobne za prítomnosti dieťaťa na príslušnom útvare Policajného zboru Slovenskej republiky a informuje sa orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o nových skutočnostiach.

Dieťa po príchode prechádza osobnou prehliadkou, sú mu vykonané testy na zisťovanie reziduí metabolitov psychoaktívnych látok v moči.

Ak sa dieťa vráti v doprovode rodičov, alebo sám:

- Dieťa so podrobí testom na zisťovanie reziduí metabolitov psychoaktívnych látok. Zamestnanec Centra oznámi telefonicky útvaru Policajného zboru Slovenskej republiky návrat dieťaťa
- Zamestnanec Centra zabezpečí výsluch dieťaťa na útvare Policajného zboru Slovenskej republiky
- Zamestnanec Centra oznámi nové skutočnosti adresované: orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, príslušný súd(akým spôsobom sa vrátil, či bol/nebol pod vplyvom drog, výsledky testov na drogy)

Ak sa dieťa vráti v doprovode príslušníkov PZ SR:

- Zamestnanec Centrum informuje zákonných zástupcov
- Zamestnanec vykoná testy na zisťovanie reziduí metabolitov psychoaktívnych látok v moči.
- Zamestnanec Centra zabezpečí výsluch dieťaťa na útvare Policajného zboru Slovenskej republiky
- Zamestnanec Centra oznámi nové skutočnosti adresovaná: orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, príslušný súd(akým spôsobom sa vrátil, či bol/nebol pod vplyvom drog, výsledky testov na drogy)

Postup pri vážnych nezhodách medzi deťmi

V prípade vzniku konfliktu je nevyhnutné ho riešiť, pretože čím dlhšie sa jeho riešenie odkladá, tým negatívnejší vplyv môže mať na medziľudské vzťahy. Najlepším riešením je konfliktom predchádzať.

Postupy ako eliminovať vyhrotenie konfliktu na skupine.

1. VŠEOBECNE MOŽNÉ POSTUPY- prispôsobenie situácii

- **Nechávať deti riešiť vlastné hádky**

Pokiaľ nedochádza k fyzickému ubližovaniu, nechaj deti, aby sa pokúsili vyriešiť si svoj konflikt sami. Zamestnanec musí byť nablízku a sleduje, ako sa ich smerovanie k „dohode“ bude vyvíjať. Snažiť sa do sporu nevstupovať, nehovoriť, nedívať sa na deti a hlavne sa snažiť zachovať vnútorný pokoj. V tejto situácii treba myslieť hlavne na to, že **hádky pomáhajú získať nové skúsenosti**. Keď hádka skončí, opäť začať deťom venovať pozornosť.

„Kedy použiť práve tento prístup?“ - Vhodný je hlavne vtedy, keď sa deti hádajú, aby upútali pozornosť, hádka je slovná a nedochádza k fyzickým útokom. Napríklad: „*Táto vec je moja. Nie, je moja, ja som ju prvý našiel!*“ A hádka začína..

- **Navrhnuť viac riešení**

Ak deti nedokážu dospieť sami ku konštruktívnej dohode, aby boli všetci spokojní, môže sa im pomôcť. Je potrebné ich naučiť, že **viaceré alternatívy môžu byť cestou k uspokojeniu všetkých**: „*Chcete to urobiť tak alebo nejako ináč?*“ Pri starších deťoch sa navrhujú viaceré alternatívy, prípadne ich vyzvať, aby pridali svoje. Zamestnanec môže povedať: „*Tak už dosť hádaniu sa, môžete si teraz vybrať, či sa, alebo sa budeme*“

Alebo môžete do hádky vstúpiť: „*Tak to stačí. Sadnite si obidvaja k stolu a vyberte si. Buď, alebo*“ Čo navrhujete vy?

- **Rozhodnosť a rásne zakročenie**

Pri tomto prístupe zamestnanci musia presne povedať, čo je potrebné robiť a upresňovať, ktorá forma správania je najpriateľnejšia. Ak majú byť príkazy konštruktívne, musia byť zamerané na správanie dieťaťa. Musia byť presné a nesmú ho ponižovať. Musia **poradiť, ako v činnosti uspieť a nepoukazovať na ich nedostatky**. Napríklad: „*Ak si budeš svoje veci odkladať do skrine/stolíka vždy, keď už ich nepoužívaš, tak potom budeš presne vedieť, kde ich máš a nebudeš sa musieť s hádať, že ti ich vzal*. V takejto situácii nie je vhodné použiť vetu: „*Keď si neporiadny bordelár, nemôžeš sa čudovať, že si zoberie ktorúkoľvek tvoju vec, lebo ich máš všetky rozhádzané!*“

- **Podporovať vyriešenie problémov**

Deti sa musia učiť, že v živote existujú situácie, že sa budú musieť vedieť aj dohodnúť. **Musia vedieť počúvať jeden druhého, hľadať rôzne možnosti, hodnotiť jednotlivé tvrdenia a v konečnom dôsledku sa rozhodnúť pre najadekvátnejšiu**. Zamestnanec v učení týchto zručností zohráva významnú úlohu. Je to tá najťažšia cesta pri riešení hádok, ale najúčinnnejšia.

Večer je možnosť pozerat' jeden film a deti sa začnú hádať o to, ktorý film to bude. Začnú si nadávať, kričať,... zamestnanec príde k nim a povie: „Ale, ale, mladíci, čo týmto chcete dosiahnuť? Takto sa predsa nebudete môcť pozerat' vôbec. Posad'te sa a porozmýšľajte nad tým, ako by ste sa mohli spoločne, dohodnúť, čo sa bude pozerat'.. Keď sa na niečom dohodnete, tak si to pozrieme. Ak nič nevymyslíte, príd'te za mnou a budeme problém riešiť spoločne.“

Cieľom je naučiť deti riešiť konflikty konštruktívne a nie deštruktívne:

KONŠTRUKTÍVNY KONFLIKT	DEŠTRUKTÍVNY KONFLIKT
partneri sa snažia obojstranne odstrániť nedorozumenie,	jedinci vidia druhých ako konkurentov,
komunikácia prebieha otvorene,	viac sa sústreďia na presadenie seba samých než na práva druhých
partneri nepoužívajú nátlakové taktiky,	prejavuje sa snaha zvíťaziť za každú cenu,
partneri sa vzájomne rešpektujú,	negatívne tvrdenia sú brané osobne
po vyriešení problému nastáva obojstranná spokojnosť,	ľudia si nedôverujú,
vyjednávanie prebieha štýlom výhra – výhra.	výroky sú podané formou osobného útoku

2. PRINCÍPY KOMUNIKÁCIE PRI AGRESÍVOM DIEŤATI:

Ak sa napriek použitiu postupov na elimináciu nepodarilo dosiahnuť žiaduce správanie a agresívne správanie dieťaťa sa stupňuje odporúča sa využiť:

• Verbálne princípy:

- jasný a kľudný hlas,
- pomenovávanie prežívania pracovníka (nie je mi príjemné že..., vadí mi že....) a pomenovať účinky jeho správania (to ako tu kričíš, nás vystrašilo),
- jednoduché formulácie (posad'te sa, porozprávajme sa),
- nepoužívať odborné slová,

• Neverbálne princípy:

- nezaujímať konfrontačný postoj tela (nie prekřížené ruky, skôr uvoľnené pri tele),
- súlad verbálneho obsahu s neverbálnym prejavom,
- stály očný kontakt, pocit istoty,

- dostatočná vzdialenosť- cca 1 meter, pri hrozbe bitky- cca 3 metre,
- agresívneho dieťaťa sa nedotýkame!,

Postup, keď nastanú vážne nezhody medzi deťmi (fyzický útok, bitka)/ aj medzi dieťaťom a pracovníkom:

1. Skontrolovať prostredie s cieľom odstrániť nebezpečné predmety v blízkosti konfliktu, poprosiť ostatné deti, aby odišli, ak sú v situácii prítomní.
2. Privolať pomoc iného zamestnanca (prevaha nižšie riziko útoku).
3. Odkloniť pozornosť od bitky (silný zvukový podnet- strhnúť pozornosť na seba).
4. Neutrálnym hlasom varovať pred následkami správania. Oznamenie by malo byť jednoduché a jednoznačné. Je vhodné dieťa oslovovať menom.
5. Odporúča sa tiež ponúknuť dieťaťu, aby sa posadil. U sediaceho človeka je riziko fyzickej agresie podstatne nižšie.
6. Pri väčšom riziku, napr. ak je agresor ozbrojený alebo zvlášť nebezpečný, treba privolať políciu.
7. Odporúčame zvolať komunitu s cieľom stabilizovať, pomenovať a vyhodnotiť situáciu + sankcia za agresívne správanie.
8. Spísať záznam o mimoriadnej udalosti.

Krízová situácia – pokus o suicídium, podrezanie žíl, skok z výšky, úraz dieťaťa...

Službukonajúci zamestnanec na základe závažnosti situácie poskytne základnú prvú pomoc dieťaťu najčastejšie zastavením krvácania, dezinfekciou a obviazaním rán, oživovanie srdca umelým dýchaním. Službukonajúci zamestnanec na základe závažnosti situácie poskytne prvú pomoc.

- Ak si to situácia vyžaduje jeden zo službukonajúcich zamestnancov, ktorý je v službe, privolá rýchlu záchrannú pomoc, alebo dovezie dieťa na pohotovosť, kde sa mu poskytne odborná zdravotná starostlivosť
- Ďalší službukonajúci zamestnanec spolu s deťmi pokračujú v programe, ak si to situácia nevyžaduje inak.

- Zamestnanec zvolá skupinu v prípade, ak deti majú informácie o tejto situácii a preberie celú udalosť.
- Následne dieťaťu, ktoré spáchalo suicidálny pokus, podrezanie žíl, skok z výšky, úraz ... sa poskytne poradenstvo formou individuálnej psychologické konzultácie.

Ponuka následnej odbornej pomoci po ukončení resocializačného programu

Po skončení vykonávania výchovného opatrenia pobytovou formou v Centre s resocializačným programom sociálny pracovník pripravuje:

- rodiča, alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa
- maloleté dieťa, ktoré dosiahlo plnoletosť

na vhodnosť alternatívy zapojiť sa aj na následnú starostlivosť prostredníctvom sociálneho poradenstva a poskytnutie kontaktov na sociálne služby, kde sa poskytujú komplexné služby, ktoré zahŕňajú rad možností, ako psychoterapeutické programy (individuálne aj skupinové terapie), či pracovné a sociálne poradenstvo.

Následná starostlivosť pomáha „podržať“ bývalých užívateľov, ktorí nedokázali abstínovať a drogu opäť vyskúšali, aby do závislosti znovu neprepadli.

Sociálny pracovník centra zabezpečí prehľad a podporu:

- Kontaktných a poradenských centier
- Kluby anonymných narkomanov, alkoholikov
- Terénnych programov
- Stacionárnych programov
- Detoxikačných jednotiek
- Terapeutických komunit
- Programy následnej starostlivosti
- Dom na pol ceste

- Pracovnú príležitosť, ubytovanie

Centrum umožní následný kontakt - telefonický – e-mailový s dieťaťom v prípade potreby sociálneho a psychologického poradenstva po skončení výchovného opatrenia.